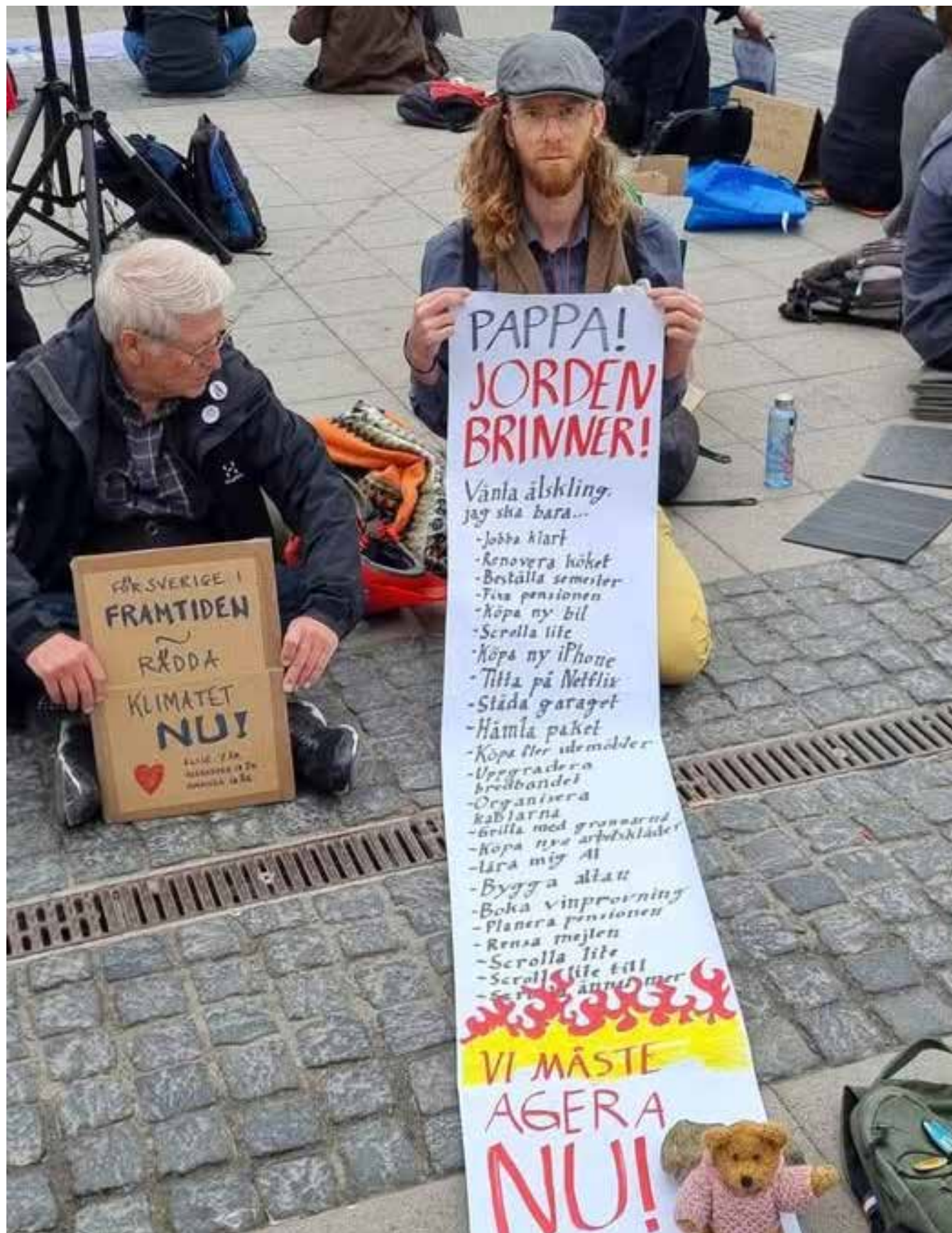

STÄLL OM!

FÖR FRED PÅ JORDEN OCH FRED MED JORDEN

NR 8 MARS 2026

STÄLL OM!

FÖR FRED PÅ JORDEN OCH FRED MED JORDEN

NR 8 MARS 2026

fredsredaktion@gmail.com

Redaktion: Tord Björk, Lorenz Jolin,
Åke Eriksson (chefredaktör och grafiker).

Ställ om! arbetar med uppropet
För fred och klimaträttvisa som grund.
För innehållet i signerade artiklar
ansvarar skribenten själv.

Ställ om! är en tidning gjord av aktivister för fred på jorden och fred med jorden. Det är en tidning i PDF-format som ska kunna läsas på datorns skärm, på ”padda” och telefon. Den kan skrivas ut i A4.

Ställ om! görs med uppropet *För fred och klimaträttvisa* som grund. Redaktionen är en självständig del av *Nätverket för fred och klimaträttvisa* som bildats av organisationer som undertecknat uppropet.

Ställ om! är ett projekt helt utanför pengarnas värld: inga arvoden, inga tryckkostnader, inga prenumerantpengar. Tanken är att ***Ställ om!*** ska vara så intressant och matnyttig för folk i klimat- och fredsrörelsen att den så att säga sprider sig själv genom nätverken.

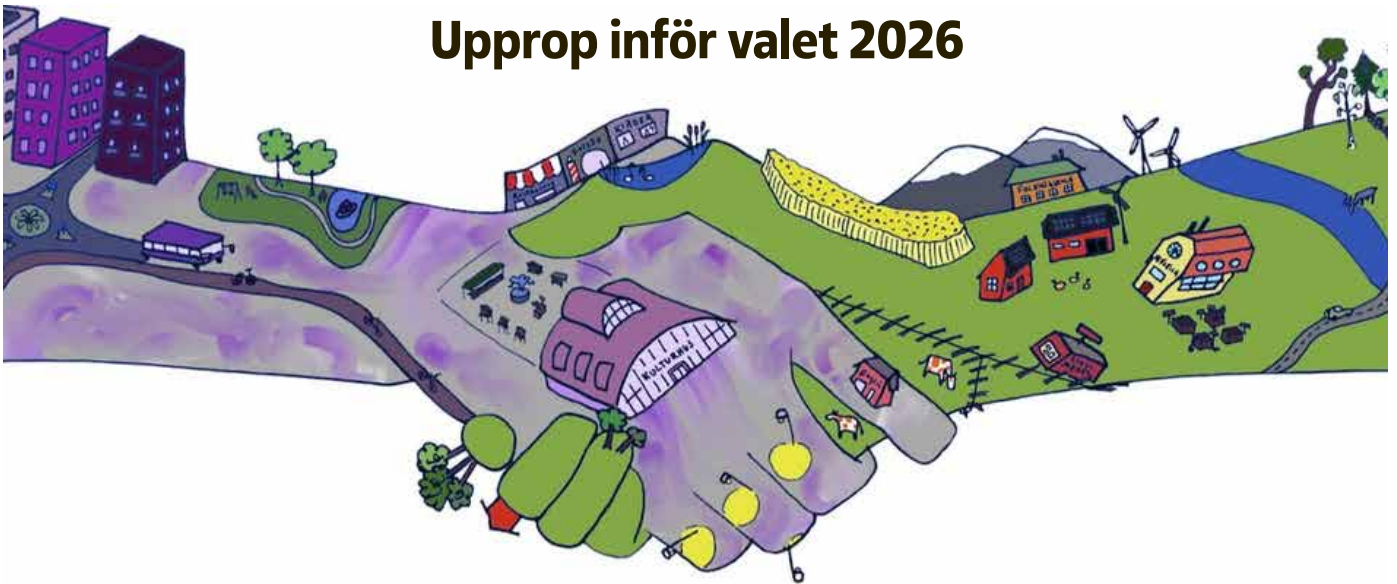
Så om du vill att fler ska läsa det du just nu har på skärmen: Sprid ***Ställ om!*** i dina nätverk!
DELA! DELA! DELA!

Tidigare nummer av ***Ställ om!*** kan du hämta på
<https://www.artisterforfred.se/st%C3%A4ll-om>

HÖJ RÖSTEN FÖR DEMOKRATI, MILJÖ OCH RÄTTVISA

Upprop inför valet 2026

Vi vill se en politik för minskade ekonomiska och regionala klyftor. Stärka de demokratiska rättigheterna för alla, nya som gamla svenskar, stad som land. En stor satsning på en snabb och rättvis klimatomställning är långt viktigare än missiler och stridsflygplan för att säkra en långsiktigt trygg värld. Det här är några viktiga krav för att minska klyftor och en rättvis klimatomställning:

- För en snabb och rättvis klimatomställning, satsa på järnväg, ett hållbart skogsbruk och matproduktion i hela landet

- En del av vinsterna från gruvor, vind- och vattenkraft ska stanna i närområdet. En fungerande grön omställning kräver statliga satsningar på bostadsbyggande och infrastruktur

- Kraftig ökning av ekonomiska resurser för sjukvård och skola. En fungerande lokal service är också en del i en grön omställning. Stopp för privatiseringar – de bidrar också till centralisering

- Ekonomiska, sociala och regionala klyftor bryter ner tilltron till samhället. Satsningar på att minska klyftorna behövs, inte en extrem militär upprustning

- Försvara demokratin och de mänskliga rättigheterna. Satsa på folkbildning i hela landet

**Offensiv
Folkbildning**

**Jordens
Vänner**

Friends of the Earth Sweden

Folk i rörelse i Stockholm

Lördagen den 31/1 samlades Rebellmammor och Rebellpappor utanför folkets Husby för att sjunga in Husbybor och besökare till Septemberupprorets Motståndsförum. Vi som vill ha kraftfullare klimatpolitik är 89% och vi är många som förstår hur dagens stora kamper hänger ihop i våra ohållbara splittrande system. Alla vi strävar efter fred och klimaträttvisa som tillsammans stärker varandra och allt vi värnar om. Rebellmammor för Fred och Klimaträttvisa deltog tillsammans med Rebellmammornas Matuppror, <https://www.matupproret.nu/> i programpunkten *Mat Mammor Motstånd*. Där framhölls att Mat är en fråga om makt och rättvisa och hänger klart samman med fredsfrågan, vilket belystes från de globala, nationella och lokala perspektiven.

Lena Nyblom Malmberg

Säpo värvar i Stockholms tunnelbana

Vi måste odla en fredskultur

Människan kommunicerar med sin omvärld och sitt sammanhang med bilder, ord och uttryck som påverkar oss mer eller mindre omedvetet.

Ensidiga nyhetsrapporteringar, upprepningar som normaliserar ett visst synsätt och tränger bort andra är förödande för samhällets dynamik och för det mänskliga sinnets rörlighet. Vevradioannonser och extrapris på beredskapskit kan anses harmlösa men normaliserar krisen och den skugga som hotbilderna om krig numera kastar över vardagen. De uppmanar oss att vara beredda och vår stress blir alltmer konstant. Försvarsmakten har sedan länge kampanjer i lokaltrafiken på teman som "Frihet – värd att försvara". Mat-Tina lagar mat iförd grönläder ute i fält under en militärövning sänd i teve på bästa sändningstid. Kriget normaliseras som en underhållande förströelse, som ett ex av Vogue eller en fotobok från National Geographic på kafébordet, som vore detta den enda vägen som vardagslivet kan ta.

Så odlas en krigskultur. De centrala ledarna i Europa talar om NÄR och inte OM kriget kommer och de väljer och utmålar sina fiender som det passar dem och deras lobbyisters intressen. Genom deklarerad krigsekonomi kräver de alltmer och allt kraftfullare militära medel – även kärnvapen, vilka i sin blotta existens är

ett brott mot mänskligheten – för att hävda dominans genom ödeläggelse av liv och mark. Har inte deras rustande betydelse för utvecklingen av världsläget, för den gemensamma säkerheten? Miljön och klimatet har överhuvudtaget ingen plats i diskussionen trots alla år av allt starkare larmsignaler och inte ens de människor som kommer att drabbas av kriget nämns.

Vart mänskligheten ska ta vägen kan inte dikteras ovanifrån. Det måste uttryckas och utvecklas i respektfullt samspel och dialog människor emellan. Detta kan bara ta form genom inkluderande förhållningssätt, tillåtande och respektfullt bemötande och en tillmötesgående vilja till tankeutbyte. Vi behöver åter skapa en kultur som tillåter detta. Nationellt och lokalt handlar det om det demokratiska samtalet, om mångfald, lyhördhet och om att respektera varandra i samlevnad i samma land och i debatt oavsett ståndpunkt i sak. Globalt handlar det om diplomati, att lyssna på och tala med varandra – även med "den andra sidan" som alltför ofta reflexmässigt ikläs fiendedräkt.

Vi måste ifrågasätta krigskulturen! Vi måste samtala om det samhälle och den värld som vi verkligen vill ha och leva i. Vi måste klä fredens samhälle i konkreta ord så att det finner sin form, trovärdig och verklig. Vi måste odla en fredskultur!

Andreas Falk

Klimatval 2026

Save the date 16 april 2026

Klimatmarsch

Från Odenplan till Sergels torg
Samling 17 • Avmarsch 17.30

Lyssna på forskarna Minska utsläppen NU!

Arrangörer och mer information

[Klimatkalendern.nu](https://www.klimatkalendern.nu)

Stöd Klimatmarschen genom att swisha ett bidrag till 070-2268720

Vi är många som ser allvaret, men vi är också många som vet att förändring är möjlig. Nu samlar vi våra krafter för att göra klimatfrågan till valets viktigaste punkt.

Den 16 april 2026 fyller vi Stockholms gator i en partipolitiskt och religiöst obunden manifestation. Vi går för klimatet, för den biologiska mångfalden och för en rättvis omställning. Enligt forskningen krävs det ett starkt folkligt tryck för att skapa de förändringar vi behöver – och det trycket är vi. Du och din organisation behövs.

Vi vet att 89 % av världens befolkning kräver kraftfullare klimatpolitik. Genom att marschera tillsammans förvandlar vi oro till handling och visar våra makthavare att vi kräver en politik som värnar vår planet och framtid.

Initiativet till manifestationen togs av ett brett nätverk av 16 organisationer som genomförde Sorgmarsch över Klimatet i höstas. Listan över deltagande organisationer,

föreningar och grupper växer för varje dag. Där ingår nu: Alternativ stad • Architects Climate Action Network Sverige • Amnesty Sápmi • Artister för miljön • Aurora • Bacchi Syre • Cykelfrämjandet • Dansgruppen Mexico Lindo • Ekuмениakyrkan • Extinction Rebellion • Fridays for Future • Fältbiologerna • Grand Panthers • Grandparents for Future • Greenpeace • Gretas Gamlingar • Immanuelskyrkan • Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) • Jordens Vänner • Klimataktion • Klimatfestival för 17! • Klimatkollen • Klimatriksdagen • Klimatsvaret • KlimatSverige • Klimatvandra • Latinamerikagrupperna • Läkare för miljön • Naturskyddsföreningen • Nätverket för Fred och Klimaträttvisa • Oxfam • PRO Stockholms län • Push Sverige • Rebellmammorna • Rebellpapporna • SOL-nätverket • Stockholms fredsförening • Stockholms koloniträdgårdar • Svenska Kyrkan Stockholms stift • Svalorna Latinamerika • We Don't Have Time • Återställ Våtmarker • Österfärnebo folkhögskola

Folk i rörelse i Lund

4 mars hölls en Fredsgala på Café Ariman i Lund. Arrangörer var Artister för fred Skåne, med medverkande från Kvinnor för Fred Skåne, MultiKULTur Skåne och Lunds Fredskommitté. På scenen stod, bland andra Peter Elmberg. Ia Bjartén talade.

Det är inte lätt att förbereda ett anförande i dessa tider då man inte vet vad som kommer att hända nästa timme, dag eller vecka. Det är ju en ju vi mycket turbulent ju tid vi lever i nu.

Vill du ha freden, så förbered dig för freden

Denna mening är mycket gammal och är lika aktuell idag. Nu rustar vi som aldrig tidigare. Det är ofred i världen. Kriget i Ukraina berör oss mycket. Det pågår i vårt närområde. Palestina och Gaza berör oss varje dag. Ett nytt krig har startats av USA och Israel. Iran och Libanon har attackerats med full styrka. I Venezuela har president Maduro kidnappats av USA och Kuba, Mexico och Colombia lever under hot av invasion. Varje dag möts vi av fasansfulla bilder på barn som är lemlästade och döda. Barn som svälter. Barn som aldrig har fått en chans till sin barndom. Det pågår krig i Jemen, Etiopien, Syrien och på många andra platser på vår jord.

Vi har blivit medlemmar i NATO. Detta beslut togs utan att det svenska folket hade en möjlighet att påverka detta. Var detta ett klokt beslut? Har det gjort att det är säkrare att leva i Sverige? Nej, anser jag. Och en

stor del av vår befolkning tror samma sak. Vi får inte låta oss bli skrämde av vår granne i öst och ej heller av det stora landet i väst.

Varför skulle vi inte gå med i Nato? Det finns flera anledningar. Först och främst så var det viktigt att vi behöll vår alliansfrihet. Vi vill inte inlemmas under Natos kärnvapenparaply. Vi sade nej till atomvapen 1965 efter S-kvinnornas idoga kamp. Vi har beslutat att kärnvapen inte får föras in i Sverige. Men nu när vi har gått med i Nato så är det fritt fram för denna organisation att både flyga över Sverige med kärnvapenbestyckade stridsflygplan och använda de svenska hamnarna för kärnvapenutrustade ubåtar.

Om vi går till vårt grannland Norge så för delar av den norska befolkningen en kamp för att stoppa dessa ubåtar, som tillhör Natoalliansen, att gå in i Tromsø hamn. Vilka konsekvenser blir det när vi gått med i Nato för relationen med vårt grannland Ryssland? Jo, vi är faktiskt grannar. Kaliningrad ligger tvärs över på andra sidan Östersjön. Om det inte redan fanns kärnvapen där så har de med all säkerhet placerats nu. Vi vill verka för att Östersjön skall vara ett kärnvapenfritt hav. Vi vill i stället stärka samarbetet mellan Östersjöländerna i fredens tecken. Olof Palme kom ut 1982 med en rapport som heter *Gemensam Säkerhet*. I denna rapport så betonade han vikten att vi skulle skapa kärnvapenfria zoner. Östersjön var en sådan.

I dag är vi en minut från ett kärnvapenkrig. Detta skulle vara förödande för vår planet ty det finns inga små och lokala kärnvapenkrig. Det stora mörkret skulle omfatta oss alla. Jag blir rädd när jag hör våra politiker tala om inga kärnvapen på svensk mark under fredstid. Vad är det nu? Att vi skall gå med under Frankrikes kärnvapenparaply. Att vi har tillräckligt med kärnvapen i Europa så att vi kan bomba Ryssland sönder och samman. Vad kallas detta? Cynism. Eller okunskap.

När vi nu med facit i handen ser vad som händer om något annat land skulle vilja anfälla de 17 DCA-baser som vi har tillåtit USA att skaffa på svenskt territorium. Det är inte så troligt men i värsta fall kan det hända. Det tänkte inte våra politiker på då och nu stoppar de huvudet i sanden och vill inte tänka på det. Vad skall amerikanerna förvara på dessa baser? Kärnvapen eller toalettpapper? Det får aldrig vi reda på. Hur mycket litar vi på amerikanerna och deras löften?

Jag tänker på när den amerikanska krigsmakten går in i Stockholms skärgård. De stora kärnvapenbestyckade krigsfartygen. Är detta säkert ur ett svenskt perspektiv?

Vill vi vara under befäl av Trump? Vill vi skicka soldater till Turkiet om nu Erdogan går in i en krigssituation?

Detta har blivit en verklighet som resultatet av ett medlemskap i Nato. Vi måste anpassa oss efter paragraf fem i Natostadgarna som säger att vi måste komma till militär undsättning om någon medlem hamnar i en sådan situation att de behöver hjälp av sina allierade i Nato.

En annan följd av vårt Natomedlemskap är att vi förmodligen går miste om våra möjligheter att vara medlare i konflikter. Vi har bland annat under Olof Palme varit fredsmäklare i Irak. Vi är ett land som har varit en förebild för många andra länder ur ett fredsperspektiv. Många länder i Asien och Afrika ser hopp om fred när man nämner Sverige. Låt oss inte låta denna möjlighet

försvinna på grund av rädsla för vårt grannland Ryssland. Ryssland hotar oss kanske men vi måste rakryggade stå upp för vår tanke om att fred är den enda vägen att gå. Och då utesluter vi ett medlemskap i en allians av Natos kaliber. Låt oss skynda långsamt. Det var ett avgörande beslut som fattades och det finnes inga ångerveckor att ta till.

En annan sak till följd av Natomedlemskapet är att vi måste höja vår försvarsbudget från 1,5 % av bruttonationalprodukten till nu nyligen beslutade 5%. Vad innebär detta? Jo vi måste skära i välfärden. Vi måste sänka ambitionen om en fungerande sjukvård. Vi har 22 specialistsjukplatser för brännskadade patienter. Vi kommer att behöva åtskilliga fler i ett krigsläge. Vi har inte möjlighet att rusta för krig oavsett hur mycket vi än höjer vår försvarsbudget. Det hjälper inte hur många Patriot34-system vi köper.

Nej, jag säger: Operationer i stället för kanoner. Vill vi ha fred måste vi rusta för fred. Låt oss gemensamt arbeta för det.

Tack för att ni lyssnade.

Ingalill Bjartén

Folk i rörelse i Malmö

När det franska atomdrivna hangarfartyget Charles de Gaulle besökte Malmö var Svenska Freds i Skåne på plats.

Frankrike seglar upp som Europas stormakt

Söndagen den 1 mars, samlades vi i Malmös hamn med banderoller och flygblad. Svenska Freds Aktionsgrupp i Malmö fick sällskap med folk från Lund, Landskrona och Österlen tillsammans med ett lämmeltåg av Malmöbor, vars främsta söndagsnöje verkade vara att beundra detta kärnkraftsdrivna krigsfartyg.

Flygbladen gick åt, även om många flanerande såg misstänksamt på budskapet: ALDRIG MER KÄRNVAPEN! Militärpolisen var snabbt på plats, fast vi stod långt ifrån avspärrningarna. Vi fick backa, men fick vara kvar. Allt

gick lugnt till, men vi ådrog oss en polisanmälan. Något polistillstånd hanns inte med innan, men då vid kontakt med polisen, sa de ok.

Vi kände oss nöjda med aktionen. Vi nådde nog en publik som inte tidigare reflekterat mycket över kärnvapenhot eller nedrustning.

Idag informerades om att hangarfartyget lämnat Malmö i förtid. Resultatet av Svenska Freds aktion? Nej, krigssituationen i Mellanöstern var orsaken.

Text och foto:
Margareta Nordh

Kriget om källan

– musikteater som kan ge hopp i en orolig tid

Barn och unga växer idag upp i en värld där medierna pumpar på om växande krigshot och hotande klimatkatastrofer. Många känner stark oro. Att kunna prata om hoten men också om möjligheterna är viktigt för att skapa en framtidstro.

Det är bakgrunden till att musikalprojektet *Kriget om Källan* just nu repeteras av teaterföreningen Teodok i Järfälla, norr om Stockholm. Pjäsen utspelar sig i en nära framtid och skildrar flyktingar som lyckats ta sig till områden som ännu inte förstörts av krig och klimatförändringar. Flyktingarna bär med sig insikten att problem måste lösas i samarbete, utan våld. Med gemensamma krafter har de byggt två byar, Dalbyn och Bergsbyn.

Men när vattnet i den enda källan börjar sina finns plötsligt inte tid för eftertanke och samarbete längre. Den nya hövdingen i Dalbyn ställer byarna mot varandra, grannar blir till "dom andra", dom som hotar. Och plötsligt är det "vi eller dom".

"Det som skrämmer mig nu lika mycket som när jag för fyrtio år sedan skrev boken som pjäsen bygger på, är att krig ofta ses som den enda realistiska vägen för att lösa en konflikt", säger Cannie Möller som också skrivit manus till pjäsen. "Detta trots att när dödandet upphör finns oftast orsaken till konflikten kvar, olöst."

Det är två tonårsflickor, Anjo från Dalbyn och Marja från Bergsbyn som gör den hemska upptäckten att källan börjat sina, den upptäckt som leder till en aggressiv retorik om att "några har blivit för många". Kriget bryter ut sedan andra lösningar förkastats. Men flickornas vänskap är starkare än de vuxnas fiendskap. För att rädda ett sjukt barn trotsar de utgångsförbudet och sätter sina egna liv på spel.

"Jag kan aldrig sluta hoppas att det är människor som Anjo och Marja som blir framtidens hjältar", säger Can-

nie Möller. "Dom som inte låter paniken styra, dom som inte blint lyder order. Dom som fortsätter att tänka och känna som människor. Dom som hittar stigarna ingen annan lyckas se eftersom skräck och hat förblindar."

När allt är över och de två byarna är förstörda samlas de överlevande kring källan. Hur ska man nu möta framtiden? Och vilket straff är rimligt för en hövding som lett dem in i detta? Vilket ansvar bär han och vilket ansvar vilar på alla dem som stött honom? När dammet lägger sig och såren börjat läka är det dags att hitta stigen mot framtiden.

Musiken är skriven av Lasse Dahlberg som tillsammans med Björn Isedal bland annat komponerat musiken till Bröderna Lejonhjärta och Trolltider.

Pjäsen sätts upp av föreningen Teodok (Föreningen för teater och dokumentation i Järfälla, www.teodok.com) med stöd av bland annat Järfälla kommun och Region Stockholm.

Teodok grundades 1980 och har gjort ett femtiotal produktioner, ofta musikteater med stor ensemble, med amatörer på scenen och professionella teaterarbetare som bl.a. svarar för regi, scenografi, ljus.

I *Kriget om källan* medverkar ett 30-tal skådespelare i åldrarna 8–80 år, regisserade av Michael Riise.

Pjäsen riktar sig till alla åldrar från årskurs sex och det har tagits fram en lärarhandledning för skolorna.

Premiären blir den 14 mars, därefter planeras 17 föreställningar fram till slutet av april.

Spelplats – Gamla Folkets hus i Kallhäll.

Repetitionsbilderna har tagits av Hans Sohlström.

Information om föreningen finns på hemsidan, <http://teodok.com/>. Biljetter finns på kulturbiljetter.se

Lena Anderfelt

Folk i rörelse i Sälen

***Rikskonferensen
Folk och Fred
januari 2026***

Se konferensen:

<https://folkochfred.wordpress.com/konferensen-folk-och-fred-2026/>

S-röster för freden

Pierre Schori var kabinettssekreterare 1982–1991, riksdagsledamot 1991–1999, biträdande utrikesminister (biståndsminister) 1994–1999, ledamot av Europaparlamentet 1999–2000 och chef för Sveriges FN-representation i New York (FN-ambassadör) 2000–2004

**”Man talar om ett kärnvapenparaply
– men det är en självmordsväst!”**

”Som medlem i Nato skulle det vara näst intill omöjligt för Sverige att fortsätta sin politik för en nordisk kärnvapenfri zon, avskaffande av alla kärnvapen och det målinriktade arbetet för avspänning, förtroendeskapande åtgärder och nedrustning.”

S-röster för freden

Annika Strandhäll, S-kvinnors ordförande, deltog i Fredsfestival i Stockholm 26 02 21

<https://internationalen.se/vi-far-inte-lata-hokarna-ta-over/>

Oscar Ernerot, Olof Palmes Internationella Center, höll detta tal i Stockholm 25 12 12

Vi står här i dag – fredsrörelsen, civilsamhället och arbetarrörelsen – för att föra vidare en kamp äldre än oss själva.

Kampen för en värld där människor prioriteras. Där säkerhet byggs genom samarbete – inte genom hot.

Det här är ingen ny strid. I över ett sekel har arbetarrörelsen gått i täten för fred. Redan före första världskriget stod Europas arbetarrörelser – Jaurès i Frankrike, Hardie i Storbritannien – upp mot militarismen och sa: Arbetare ska inte dö för imperiers krig.

Ur denna tradition av solidaritet och mod formade Olof Palme principen om gemensam säkerhet: *Ingen nation blir trygg genom att göra en annan otrygg*. Det är den principen som måste vägleda Sverige nu. När Sverige gick med i Nato förändrades vårt säkerhetspolitiska landskap – men våra värderingar förändrades inte. Vi är fortfarande ett land som tror på diplomati framför upprustning, som försvarar internationell rätt, och som vet att kärnvapen hotar – inte skapar – säkerhet.

Därför säger vi: Ett kärnvapenfritt Sverige måste skrivas in i lag. Natos doktriner och dagens krig sänker tröskeln för kärnvapenanvändning.

Ett svenskt lagstadgat förbud skulle:

- förhindra att kärnvapen stationeras, lagras eller transporteras genom Sverige
- skydda oss från att dras in i kärnvapenkrig
- skicka en tydlig signal: Sverige accepterar inte massförstörelse som säkerhetspolitik

Och låt oss vara tydliga: Ett svenskt förbud är förenligt med Nato – om det görs till en permanent nationell princip, även i krigstid.

Danmark och Norge satte sina röda linjer tidigt. Sverige kan – och ska – göra detsamma.

Det här handlar inte om Nato, utan om vår egen säkerhet, vår demokratiska kontroll, och vår värdegrund.

Om vi böjer oss i denna fråga mister vi mer än militär handlingsfrihet. Vi mister vår moraliska kompass.

Den som Palme bar till Hanoi när bomberna föll. Den som Alva Myrdal tog till Genève i kampen mot kärnvapen. Den som Anna Lindh tog till EU för att bygga en fredligare kontinent. Vi får inte vara generationen som låter den kompassen försvinna.

Och låt oss minnas: Varje krona som går till kärnvapen och upprustning är en krona som inte går till klimatet, demokratin, kvinnors rättigheter eller global rättvisa.

Palme såg det klart: Gemensam säkerhet – eller en gemensam katastrof. Vi delar samma sårbarhet inför kärnvapen, klimatkris och upprustning. Hot skapade av människor – och som kan stoppas av människor.

Därför kräver vi att Sverige återtar sin röst:

- för nedrustning
- för FN:s kärnvapenförbud
- för att militärens utsläpp ska mätas och minska
- för att pengar ska flyttas från vapen till välfärd – från krig till klimat

Vår uppgift i dag är lika kristallklar som Palmes var på 80-talet: Lagstifta mot kärnvapen i Sverige. För allas vår säkerhet. För en fredligare värld. För framtida generationer.

S-röster för freden

Skräddaren August Palm höll ett föredrag i Malmö den 6 november 1881 under rubriken ”Hvad vil sosialdemokraterne?” Från sina gesällvandringar i Danmark och Tyskland hade han med sig de socialdemokratiska idéerna, som han nu spred på sitt av danskan starkt påverkade språk.

”Bort med denna nationalstolthet der endast föder nationalhat. Hvad tungomål vi också talar, Svensk eller Fransk, Tysk eller Dansk, så låt oss intet glömma at vi er satte på Jorden intet for at hata och slå ihjel på kommando, utan for at skapa fred och for at inrätta samfundet således så alla har nog men ingen for lite...”

Matvärn, mer och mer aktuellt

Det hettar till i världen. På många håll i Persiska gulfen tryter nu maten. Man satte sin lit till oljeexport, matimport och militärt skydd från USA. Det gick sådär.

Världens jordbruk beror av olja, konstgödning, gifter, el med mera. Det svenska jordbruket ligger också illa till när diesel och kväve uteblir.

Marknaden som reducerat maten till en vara bland andra står inför stora påfrestningar. Dagens bönder kan inte göra mat utan bara råvaror till matindustrin som i sin tur är helt beroende av el och transporter.

Då lyser matvärnen som små hopp i mörkret. Där är maten fortfarande mat. Där återskapas de sociala sidorna av maten. Där skapar själva organisationen säkerhet och trygghet. Där ligger hela makten i den lokala gruppen. Därmed inte sagt att det är enkelt att samarbeta.

Det lilla Bokvärnets sammanställde boken *Smitt-*

sam generositet har tagit sig en funderare på hur samhället/staten/kommunen skulle kunna stimulera till återskapande av lokal matproduktion. Stark kritik uppkom mot tanken att blanda in yttre aktörer i matvärnen. Styrkan ligger i att stå fri från stat och marknad. Det var en fin upplevelse att se hur stark matvärnstanken är.

Men vi snickrar på en broschyr med arbetsnamnet Medborgarmat. Mer om det senare. Nu är det dags att förså. Tomaterna står på tur.

Thorsten Laxvik

Köp boken *Smittsam generositet* så här:

Swisha 155 kr till 070 520 07 61, Thorsten Laxvik, så får du boken billigare än någon annanstans. Glöm inte adressen!

Hör Thorsten prata om skogen:

<https://www.youtube.com/watch?v=0iOy2VUUVXw>

Mat för fred på och med Jorden

**Tillit är grunden
för ett samhälle.
Att tillsammans
ordna mat-
försörjningen
tryggar framtiden**

Vi behöver vårda fröarvet. Vi behöver en mångfald av husdjur. Vi behöver kompostera. Vi behöver en kultur som berikar allas liv, ett liv med samförsörjning bortom stat och marknad. För att skapa fred på och med Jorden behövs ett jämlikt utbyte mellan alla delar av världen.

Den rådande modellen ställer många hinder i vägen. Den bygger på utsugning av andras arbete och av natur i andra delar av världen. Den leder till plundring, svält och förgiftning. Vi måste välja en annan väg.

Lokalt, nationellt och globalt behövs samverkan som inte blundar för de motsättningar som finns mellan å ena sidan de som arbetar på åkrarna, i skogen, i industrin, i servicesektorn, i omsorgen och i hemmen och å andra sidan de som lever på andras arbete.

En sådan samverkan måste grundas på gemensamma intressen hos alla som arbetar. Den måste grundas i en insikt i att jordbruk, skogsbruk och fiske inte har samma skalfördelar som industrin. Ekonomin måste regleras så att landsbygdens ekonomi och den urbana industriella ekonomin får jämlika villkor.

För att trygga matförsörjningen behövs en mångfald former av jord- och skogsbruk med tillhörande vidareförädling, anpassade till olika naturförhållanden.

För att jordbruk och skogsbruk ska kunna frodas i levande lokalsamhällen måste mer av de resurser som utvinns på landsbygden tillfalla de regioner där de tas fram.

Samtidigt med att vi finner fler konstruktiva lösningar behöver vi resa motstånd över alla gränser. Den rådande utvecklingsmodellen är ohållbar. Den har lett till ökande ojämlikhet inom länder, inte minst i Sverige, och till ökad konfrontation mellan stater.

Genom att ställa maten i fokus ser vi klart hur destruktiv den rådande världsordningen är. Storföretagens vinstintressen och staternas maktfullkomlighet driver världen mot militarisering och ekologisk kollaps. Sida vid sida med andra måste vi stå emot, bygga alternativ och fira vår gemenskap.

Det som rörelsen för befrielse från kolonialism och för fredligare samarbete lyckades uppnå, rivs nu upp.

I Palestina har kolonialismen aldrig avskaffats. Den har nu gått över till etnisk rensning och utdraget folk-

mord i Gaza. Israel har inte bara stulit den palestinska fröbanken utan till och med förstört den. Århundranden av bönders möda för att anpassa utsädet till de lokala förhållanden anses inte vara värt annat än förintelse.

Västvärlden, även Sverige, sluter upp bakom det kärnvapenbestyckade Israels strävan att dominera hela regionen tillsammans med USA. Land efter land föröds medan oljetillgångarna, det som behövs för att hålla igång det industriella jordbruket med diesel och konstgödsel, överförs från nationella bolag till västliga.

Väst, med USA i spetsen, har börjat återkolonialisera världen genom att erkänna Marockos ockupation av Västsahara, där hälften av alla fosfattillgångar som används för konstgödsel finns. Fosfatet är av avgörande betydelse för den globala matförsörjningen.

I Ukraina finns en av världens bördigaste jordar men landets ekonomiska, ekologiska och säkerhetspolitiska suveränitet hotas från alla håll. Här ockuperar Ryssland de sydöstra delarna av landet. Lagen som hindrade västliga storföretag att köpa åkermarken i Ukraina har tagits bort, trots omfattande protester från landets 7 miljoner bönder.

Områden av avgörande betydelse för matförsörjningen är brännpunkter i globala konfrontationer där marken tas över av storföretag och stater.

Samtidigt har Egypten och Burkina Faso visat på vägar att öka sin egen matproduktion och i Sverige börjar allt fler inse att det behövs lokala bönder för att trygga beredskapen. Kravet på matsuveränitet, rätten för varje land att trygga sin egen matförsörjning, växer.

Samtidigt ökar oron bland EU:s 12 miljoner bönder när handelsavtalet Mercosur införs med länder som Brasilien och Argentina vars storgodsägare arbetar utan de krav på matproduktionen som bönderna här måste följa.

EU:s sanktionspolitik mot Ryssland har slagit särskilt hårt mot bönderna och livsmedelsindustrin inom EU. De har förlorat den ryska marknaden och drabbas av ryska motsanktioner.

Nu överförs också EU-medel till militära ändamål i rask takt, vilket drabbar jordbruksstödet som tidigare varit den mest omfattande delen av EU:s budget.

Jordens Vänner har protesterat mot handelsavtalet med Mercosur. Vi deltar i arbetet för fred och rättvis klimatombildning kring det upprop som med början i Sverige får allt större spridning i Afrika. Vi ordnade tillsammans med *Stad och landnätverket* och *Offensiv folkbildning* en stafett för demokrati, miljö och rättvisa våren 2026 med uppmaningen "Vi måste samarbeta för att trygga matförsörjningen och spara på våra tillgångar. Vi vill att miljarderna för militär upprustning i stället satsas på klimat, skola, vård och omsorg." Under parollen Fred på Jordan och fred med Jordan samarbetar vi med många andra folkrörelser i Sverige och internationellt kring att ordna festivaler, sommarläger och ställa politiska krav för välfärd, inte upprustning för krig.

Tillsammans med småbrukarorganisationer har vi länge drivit linjen *Utan bönder ingen civil beredskap*. Illusionen att det går att äta pengar styrde länge svensk politik. Tanken var att för det rika Sverige skulle det alltid gå att köpa mat på världsmarknaden, även vid en kris – som om inte kriser kan uppstå på många håll samtidigt och

länder då inte säljer den mat de har utan behåller den till den egna befolkningen. Än mer omedelbar matkris kan uppstå om brist på bränsle gör att det inte går att transportera maten ut i landet. Stängs gränserna beräknas maten ta slut inom en vecka.

Trygghet måste nu byggas upp från grunden genom initiativ som *Potatisupproret* när invånare i 150 kommuner satte potatis för att både ta saken i egna händer och uppmana kommunerna till att ta mer ansvar för matförsörjningen. Andelsjordbruk som för samman konsumenter och odlare skapar trygghet för bägge parter och Rekoringar underlättar för lokala odlare att nå kunder.

Den offentliga upphandlingen ska trygga den mat som kommunen är skyldig att se till att barn och äldre får i händelse av kris. Södertälje är nu på väg att med långa kontrakt minska sårbarheten. Genom satsning på närliggande odling som inte behöver insatsvaror och omsättningslager som buffertar. Därmed kan man klara en kris.

Matvård bildas för att dela mat, vilket beskrivs i boken med det passande namnet *Smittsam generositet*. Med sådana initiativ i vardagen kring matlag och kollektiva odlingar skapas tillit. En tillit med en väntande frihet när vi tillsammans skapar en meningsfull tillvaro.

Tord Björk

Så här fixar vi käket:

- ➊ Starta matlag, ordna knytkalas, gemensamma odlingar, skördefester och dela mat bortom stat och marknad!
- ➋ Stöd andelsjordbrukare och närodlat!
- ➌ Offentlig upphandling ska trygga de mattjänster som barn och äldre behöver i händelse av kris.
- ➍ Snabb och rättvis klimatombildning med hållbar matproduktion i hela landet!
- ➎ Mer av vinsterna från gruvor, vind- och vattenkraft måste tillfalla de regioner där de tas fram så att jordbruk och skogsbruk kan frodas i levande lokalsamhällen!
- ➏ Ekonomiska, sociala och regionala klyftor bryter ner tilltron till samhället. Satsningar på att minska klyftorna inom och mellan länder behövs!
- ➐ Gemensam säkerhet och motverkande av fiendebilder, multilateralt samarbete för handel, miljö och kulturutbyte och mänskliga rättigheter för alla!
- ➑ Satsa på välfärd – inte upprustning för krig – för att säkra en långsiktigt trygg värld.

Fördjupande samtal om maten i vår tid:

Cheap food is over for ever – Richard Hames meets James W. Moore

<https://www.youtube.com/watch?v=3eMKjJPff8>

Vi får mycket oroande rapporter om ökat förtryck och hot mot aktivister i flera länder. Inte minst är vi oroadе för Olga Karatj som bidragit med flera texter till Ställ om! Olga är ledare för belarusiska organisationen Vårt hus baserad i Vilnius. Hon mordhotas i största tidningen i Belarus och har på falska grunder flera gånger dömts för terrorism. Ni ser henne på bilden. Ett hårt tryck utövas nu i många länder mot alla som ställer sig upp för freden och det fria ordet. Men tillsammans kan vi vända utvecklingen.

SLÄPP FÅNGARNA LOSS DET ÄR VÅR!

Sociala forumnätverket Pragvåren 2 uppmanar till en kampanj för att frisläppa politiska fångar i alla länder och för att stoppa deportationer och andra former av förtryck och trakasserier av politiska meningsmotståndare.

Pragvåren 2 skriver: "Oberoende rörelser har makten att stå upp mot detta när vi börjar agera solidariskt med

alla förtryckta. Det är därför vi startar en kampanj för att frisläppa politiska fångar och stoppa deportationer. ...Genom att utan dubbla måttstockar belysa fall i olika länder blir vår solidaritet mer trovärdig."

De lyfter fram fall i Azerbajdzjan, Belarus, Israel, Litauen, Ryssland, Sverige, Storbritannien, Ukraina och USA.

EU-sanktioner mot tyska och schweiziska medborgare som kritiserat det tyska stödet för Israel, Frankrikes exploatering av sina forna kolonier söder om Sahara och EU:s Ukrainapolitik. Sanktionerna beskrivs som en utomrättslig administrativ attack mot yttrandefriheten och de framhåller att en attack mot en av oss är en attack mot alla.

Nätverket folk och fred startar en arbetsgrupp för demokrati och mot repression. Den vill samarbeta med Pragvåren 2 och likasinnade i Norden. Samordnaren kan du nå via epost: ma@jok.se

Ukraina

Jurij Sjeliazjenko är verkställande sekreterare för den ukrainska pacifiströrelsen, styrelseledamot i Europeiska byrån för samvetsvägran, är styrelseledamot i World BEYOND War och fullmäktigeledamot i Internationella fredsbyrån.

Jurij Sjeliazjenko har gripits av polisen i Ukraina. Han har länge hotats och falskeligen anklagats för att stödja rysk krigsproduktion.

Skriv under namninsamlingen. Be andra att skriva under namninsamlingen. Vidarebefordra detta till alla som kan tänkas skriva under den!

<https://actionnetwork.org/petitions/tell-the-ukrainian-government-to-drop-prosecution-of-peace-activist-yurii-sheliazhenko>

I tidningen Syre säger han bland annat att de ryska och ukrainska regeringarna och deras allierade har investerat enorma resurser och ansträngningar i kriget, vilket gör fredsperspektiv smärtsamt problematiska. Men hoppet lever.

– Jag har en förhoppning om att individuellt och kollektivt motstånd mot krigssjukan (...) kan bana vägen till fred.

<https://tidningensyre.se/2026/06-februari-2026/inget-avtal-i-abu-dhabi-forhandlingarna-fortsatter/>

Belarus

Den belarusiska exilorganisationen *Vårt Hus* rapporterar om Anatolij Kotov – politisk aktivist, människorättsförsvarare och tidigare högt uppsatt tjänsteman inom Aleksandr Lukasjenkos system, som efter 2020 öppet tog ställning mot våld och repressioner och levde i politisk exil. Sedan augusti 2025 är han försvunnen och hans vistelseort är fortfarande okänd.

Anatolij Kotov är en av fem personer som den belarusiska regimen offentligt har utropat som ”deltagare i en sammansvärjning” mot Lukasjenko. Samtliga dömdes i Belarus i sin frånvaro till 12 års fängelse, anklagade för ”extremism” och ”sammansvärjning för att ta makten”.

Övriga i denna grupp är: Olga Karatj – människorättsförsvarare, ledare för organisationen *Vårt Hus*; Veronika Tsepkalov – en av de tre centrala gestalterna i den belarusiska oppositionen 2020; Jevgenij Vilskij – socialdemokratiska partiet *Narodnaja Hramada*

Särskilt oroande är att den statliga tidningen *Belarus Segodnja* ägnade dessa personer en separat publikation, där de i praktiken utropades som upptagna på regimen så kallade ”avrättningslistor”. I artikeln hävdades uttryckligen att dessa personer ska förgöras utan rättgång

eller utredning, ”på plats”, utan förvarning.

Mot bakgrund av dessa hot om offentliga utomrättsliga avrättningar får Anatolij Kotovs försvinnande en särskilt farlig karaktär och det visar att även Olga Karatj, Veronika Tsepkalov och Jevgenij Vilskij befinner sig i omedelbar och mycket allvarlig fysisk fara.

En representant för War Resisters' International (WRI) talade vid ett möte för FN:s oberoende expertgrupp om Belarus. Hon uttryckte särskild oro över gränsöverskridande påtryckningar på människorättsförsvarare. Att de utsätts för hot, övervakning och cyberattacker, förklaras vara extremister och ställs inför rätta i sin frånvaro.

WRI:s representant nämnde att debanking (stängning av bankkonton) drabbar många belarusiska människorättsförsvarare, till exempel i Litauen.

Hon uttryckte också oro över belarusiska stödet för Rysslands aggressiva krig mot Ukraina och den pågående kränkningen av rätten till samvetsvägran mot militärtjänst. Nyligen har de belarusiska myndigheterna avsevärt skärpt straffet för att hålla sig undan från militärtjänstgöring. Vapenfri tjänst får endast de som åberopar religiös övertygelse. Militarisering av barn och deras deltagande i paramilitär utbildning främjas också aktivt.

War Resisters' International välkomnade mötetets rekommendation till FN:s medlemsstater att bevilja asyl till belarusiska samvetsvägrare och människorättsförsvarare i enlighet med UNHCR:s riktlinjer.

<https://www.youtube.com/shorts/pX6Az3UYhV4>

Litauen

Algirdas Paleckis avtjänar straff för flera ”brott”. Han dömdes till förlängning av andra pågående fängelsestraff för att offentligt ha erinrat om att ordföranden för parlamentets nationella säkerhets- och försvarskommitté, Laurynas Kasciunas, har varit medlem i ett nazistparti. I ett annat domslut dömdes Paleckis för att ”förringa den roll som Litauens gerillarörelse spelade mot de sovjetiska myndigheterna efter andra världskriget”.

Totalt lades 1 år och 10 månader till det straff på sex år han fick 2023 för ”avsikt att spionera för Ryssland”. Det straffet gäller alltså inte ett brott som är begånget utan ett möjligt framtida brott.

<https://gropedia.com/page/algirdas-paleckis>

Om Laurynas Kasčiūnas, som Paleckis dömdes till ytterligare fängelsestraff för att ha kallat nazist, kan du läsa här:

https://en.wikipedia.org/wiki/Laurynas_Kas%C4%8Di%C5%ABnas

Azerbajdzjan

Bahrud Samadov är en politisk analytiker, forskare och fredsaktivist från Azerbajdzjan. Han arbetade vid Karlsuniversitetet i Prag, Tjeckien. Han skrev kritiskt om den auktoritära azerbajdzjanska regimen och om dess militaristiska politik, särskilt genom att fördöma kriget med Armenien.

Den 21 augusti 2024, när han var på semester i hemlandet, greps han av den statliga säkerhetstjänsten och åtalades för högförräderi enligt artikel 274 i Azerbajdz-

jans strafflag. Samadov anklagades för samarbete med armenisk underrättelsetjänst. Åklagaren lämnade inga bevis utöver Samadovs korrespondens med armeniska akademiker. I juni 2025 dömdes han till 15 års fängelse.

Mer information på:

<https://freebahruzcampaign.org/>

<https://www.linkedin.com/company/free-bahruz-campaign/posts/?feedView=all>

Smadovs politiska ståndpunkter uttrycktes särskilt i hans tal i appellationsdomstolen den 5 februari:

<https://freebahruzcampaign.org/news/court-speech-february-2026>

Ryssland

Boris Kagarlitskij, 67 år gammal, avtjänar ett fem-årigt fängelsestraff, efter anklagelser om att "rättfärdiga terrorism". Detta för att han gjort en ironisk videokommentar om explosionen på Krimbron som publicerades på vänsterkanalen Rabkor på YouTube.

Kagarlitskij är en internationellt erkänd sociolog, engagerad intellektuell och kritiker av den ryska invasionen av Ukraina. År 2022 förklarades han som "främmande agent" – en status som tilldelas utan rättegång och används för att undertrycka oliktankande. Kagarlitskij valde att stanna kvar i Ryssland och fortsatte sitt offentliga engagemang och sitt akademiska arbete fram till sin arrestering i juli 2023. Han dömdes till böter men en domstol upphävde den domen i februari 2024 och gav ett femårigt fängelsestraff. Han hålls nu i en straffkoloni i Torzhok, Tver-regionen.

Detta är inte den första gången för Boris Kagarlitskij. Han satt i fängelse under Sovjettiden och igen på 1990-talet och 2021 för sin demokratiska aktivism. Nu utstår han hårda fängelseförhållanden, har blivit avskuren från

det offentliga livet och nekas besök av familj och vänner.

Mer information:

<https://freeboris.info>

Internationella sociologiska föreningen:

<https://www.isa-sociology.org/en/about-isa/isa-human-rights-committee/statement-supporting-dr-boris-kagarlitsky>

Nyligen intervjuad: *Boris Kagarlitsky behind bars*

<https://links.org.au/interview-boris-kagarlitsky-behind-bars>

Israel/Palestina

Marwan Barghouti ledde gatuprotester och diplomatiska initiativ fram till 2002, den tidiga andra intifadans, då han tillfångatogs, dömdes och fängslades av Israel anklagad för inblandning i dödliga attacker som resulterade i fem personers död. En rapport från Interparlamentariska unionen fann att Barghouti inte fått en rättvis rättegång och ifrågasatte bevisens kvalitet.

Barghouti har toppat i opinionsundersökningar där palestinier svarat på vem de skulle rösta på i ett presidentval. Flera framstående anhängare av ett återupptagande av fredsprocessen mellan Israel och Palestina ser Barghouti som den ledare som bäst kan ena palestinerna och förhandla fram en kompromiss med Israel. Han har kallats "den palestinske Mandela".

Under sina år i fängelse har Barghouti fortsatt att vara politiskt aktiv. Han var en initiativtagare och huvudförfattare till det palestinska fångarnas dokument från 2006, som föreslog en politisk väg till en tvåstatslösning, och fick stöd från Hamas. Han har organiserat utbildning för medfångar och ledde 2017 en hungerstrejk som ledde till ökad besöksrättighet. Sedan oktober 2023 har han nekats besök från sin familj och blivit svårt misshandlad flera gånger. Israeliska myndigheter har avvisat hans klagomål om händelserna.

Filmen *Släpp fångarne loss - det är vår!* med Lena Nyman, Tage Danielsson, Hans Alfredson och Gösta Ekman, en pärla från 70-talet, hittar du här:

<https://www.svtplay.se/video/Kv1YA4R/slapp-fangarne-loss-det-ar-var>

Storbritannien

Heba Muraisi anklagades för att ha begått terroristhandlingar genom deltagande i Palestine Action icke-våldsingripande mot det israeliska vapenföretaget Elbit Systems UK:s forskningscenter i Filton. I sitt försvarstal i rätten säger hon:

”Och medan världen stod bredvid och talade tomma ord har vi kollektivt dömt våra bröder och systrar i Palestina till ett liv i elände och död. Och med det pågående systematiska folkmordet har staten varit medskyldig och delaktig från allra första början. Dessa tyranner vill nu skriva på ett kontrakt värt 2 miljarder dollar med Elbit, ett monstruöst etablissemang som skördar frukterna av våra bröders och systrars blod i Palestina.”

Tillsammans med sju andra politiska fångar startade hon en hungerstrejk 2 november 2025. Heba Muraisi höll ut längst, i 73 dagar. Hungerstrejken avbröts efter att Brittiska staten vikit sig för kravet att inte ge Elbit System UK ett kontrakt på 2 miljarder dollar, vilket tillfredsställde en del av de krav de hungerstrejkande ställt. Kraven gällde också deras fängelseförhållanden och häktningsärenden, Storbritanniens förbud mot nätverket Palestine Action och verksamheten i Storbritannien av dotterbolag till den israeliska vapentillverkaren Elbit Systems. Det fick uppmärksamhet och stöd både inom och utanför Storbritannien, men under hela protesten avböjde justitieminister David Lammy att träffa hungerstrejkarnas representanter. Tusentals demonstranter greps för att de protesterade mot terroriststämplingen av Palestine Action, en protest som enligt lagarna om terrorism innebar att de stödde terrorism och därför greps. Ett stort antal pensionärer var ledande i dessa protester då de riskerade mindre än personer i arbete. I början av februari förklarade en domstol ingripandet mot Palestine Action som olagligt och opproterligt. 21 februari släpptes de hungerstrejkande tillsammans med alla 24 politiska fångar från Palestine Action fria.

Heba Muraisis försvarstal

<https://prisonersforpalestine.org/prisoner/statement-from-heba-muraisi/>

Imprisoned hunger striker linked to Palestine Action tells friend: 'I'm dying'

<https://www.theguardian.com/uk-news/2026/jan/12/hunger-striker-heba-muraisi-linked-palestine-action>

Palestine hunger strikes end, but repression continues

<https://socialistalternative.info/2026/02/06/palestine-hunger-strikes-end-but-repression-continues/>

“Monumental victory”: Twelve activists linked to Palestine Action released on bail

<https://maktoobmedia.com/gaza-genocide/monumental-victory-twelve-activists-linked-to-palestine-action-released-on-bail/>

Europeiska Unionen

Hüsseyin Dogru, Nathalie Yamb och **Jacques Baud** har satts på EU:s sanktionslista. Att utsätta någon för sanktioner innebär att begränsningar införs i handlingsfriheten för en stat, en grupp eller individer genom ett unilateralt beslut av en stat eller kollektivt beslut av andra stater. Detta sker för att staterna vill försöka påverka statens, gruppens eller individens beteende genom

olika ekonomiska och politiska åtgärder.

Bo Bernhardsson, tidigare chefredaktör för den socialdemokratiska dagstidningen Arbetet skriver om EU:s sanktionspolitik mot individer:

”Den 15 december lades Jacques Baud tillsammans med elva andra personer till på EU:s sanktionslista. Han är en före detta schweizisk arméofficer och NATO-rådgivare, numera författare och fristående konsult i Bryssel inom underrättelse- och säkerhetsområdet. Han straffas alltså för att han inte ställer upp helt och fullt på den sanna berättelsen, han pekas ut som ”språkrör för pro-rysk propaganda” och för att han sprider ”konspirationsteorier” om kriget i Ukraina.

Detsamma har drabbat flera andra personer före honom. En av dem är Hüsseyin Dogru, en tysk journalist som sanktionerades redan i maj 2025. Baud är schweizare men bor nu i Bryssel. Hüsseyin Dogru är tysk medborgare.

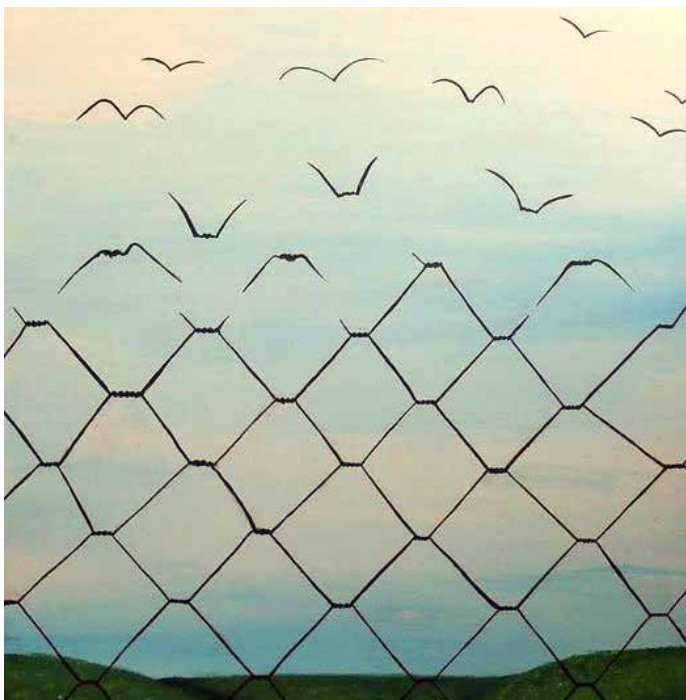
Till dem som förklarats fredlösa hör också Nathalie Yamb, en kamerunsk-schweizisk aktivist och affärskvinna. Själv förklarar hon att hon kritiserat Frankrikes närvaro och agerande i Afrika. Enligt EU gör det henne till en ”öppen anhängare av Ryssland” eftersom hon sägs använda Moskvas språkbruk riktat mot väst, särskilt mot den gamla kolonialmakten Frankrike.

Så illa är det alltså ställt med tryckfrihet och yttrandefrihet i den Europeiska unionen och i Sverige, som uppenbarligen står bakom och backar upp besluten.”

<https://bernhardssonbo.blogspot.com/2026/02/manskliga-rattigheter-urholkas-ocksa-i.html>

Sverige

Mahmut Tat var en av dem som utvisades från Sverige till Turkiet i december 2022. Han hade sökt asyl i Sverige 2015 efter att i Turkiet ha dömts för påstådda PKK-kopplingar; efter utvisningen greps han direkt i Turkiet. Sveriges Radio beskrev det som första kända gången Sverige utlämnat/utvisat en person dömd för påstådda PKK-kopplingar till Turkiet.

Salome Gomez har sitt ursprung i Ecuador, i Sydamerika, men bor i Sverige.

USA-baser stoppades

De demokratiska förutsättningarna att stoppa USA-militärbaser är egentligen många gånger sämre i Ecuador än i Sverige – ändå lyckades människorna i Ecuador tvärs emot presidenten och den styrande klassen stoppa nya baser.

Salome Gomez har sitt ursprung i Ecuador men bor i Sverige. Hon berättar hur det var möjligt.

”1998 fick USA bygga en militärbas nära staden Manta. Därmed fick man också tillgång till alla landets egna militärbaser. Men 2008 förlängdes inte kontraktet, utan USA fick stänga basen.”

Det hänger samman med att Rafael Corraera tillträtt som ny reformvänlig president i landet.

”Under hans presidentskap 2007–2017 skedde mycket, bland annat skrevs en ny konstitution med deltagande från höger och vänster, från civila samhället osv. Minst 3000 organisationer var involverade,” berättar Salome Gomez.

”Det tog flera månader att samla in förslag och att föra

en öppen diskussion om konstitutionen.”

Konstitutionen som antogs i en folkomröstning förbjuder utländska militärbaser i Ecuador.

”Inte bara det, den ger de många folkgrupperna i landet rättigheter i sina respektive områden, så att inte naturen och naturtillgångar kan exploateras. Jorden, naturen, vatten, är tillgångar som inte får förstöras.

I april genomförde den nuvarande presidenten Daniel Noboa en ny folkomröstning med totalt 11 frågor. Bland annat gällde det insatser mot den organiserade brottsligheten och knarkkarteller.

Presidenten är konservativ, berättar Salome. Han vill att Ecuador ska ha nära relationer med USA och han ville att USA skulle kunna återöppna militärbasen i Manta. Men han hade lovat att följa folkomröstningen.

Och 63 procent av befolkningen röstade mot att tillåta USA-militärbaser.

En viktig seger! USA-baser är fortfarande förbjudna i Ecuador.

Tomas Magnusson

Den gröna jätten reser sig mot kriget

Det kan väl inte undgå någon att de miljarder som behövs både för en rättvis klimatomställning, omsorg, sjukvård och skola nu går till upprustning. Eller att världen brinner där det ena kriget bygger vidare på det andra.

Kriget mot Gaza och förintandet av palestinier har avslöjat västvärldens dubbelmoral och vänt opinionen i Väst mot de egna regeringarnas medverkan i folkmordet. Växande misstro i Europa mot Trump sänker USA:s anseende.

USA:s politik för att med alla medel kontrollera Latinamerika, med kidnappningen av president Maduro, stölden av Venezuelas olja och den eskalerande utsvältningen av Kuba bidrar också till ett nytt läge. Till detta kommer anfallet på Iran.

Kring Persiska viken ställs nu allt på sin spets. De två kärnvapenmakterna USA och Israel säger sig vara beredda att göra allt som krävs för att bestämma över vilka som ska styra Iran och över landets naturtillgångar. Iran svarar med missiler och drönare mot Israel, mot amerikanska baser och mot andra mål i Golfstaterna.

Dessa stater är extremt sårbara. Upp till 90 procent av arbetskraften är importerad. 80 procent av maten importeras, det mesta via det nu stängda Hormuzsundet. 60 procent av vattnet finns inte naturligt utan fås genom avsaltningssanläggningar som lätt kan bombas sönder.

Gulfstaterna har en avgörande roll för den globala ekonomin. Oljehandeln sker i dollar och Gulfstaterna investerar dessa så kallade petrodollar i USA. Genom att anfälla Iran har USA själva satt sin ekonomiska roll som världens finansiella maktcentrum i fara.

I Europa ser unga klimataktivisterna nu som sin huvuduppgift att samla mot militarismen. Inte som en kampanj enbart för unga aktivister eller de som är mest beredda till självupppoffrande handlingar utan att tillsammans med alla folkrörelser i olika former bygga

en allians för att stoppa upprustningen och kriget. Den unga klimaträttsrörelsen i Europa har valt att främst gå in i *Stop ReArm Europe*. Här har 800 organisationer samlats som motsätter sig EU:s beslut att satsa på kraftig upprustning. Denna rörelse planerar att göra aktioner riktade både mot atomvapen och fossila bränslen som massförstörelsevapen.

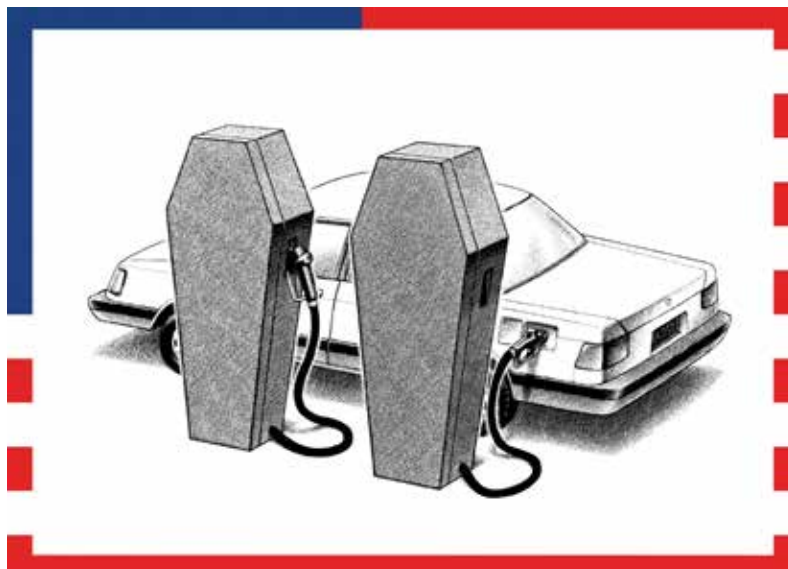
Aktiva i Stockholms fredsförening, ansluten till Svenska Freds, föreslog 2023 att freds- och miljörörelsen skulle samarbeta för fred och rättvis klimatomställning. Ett upprop skrevs som vänder sig till alla som arbetar på åkrarna, i skogen, industrin och servicesektorn. Det har tillsammans med andra initiativ för fred på Jorden och fred med Jorden lett till en växande verksamhet med festivaler, aktionsveckor och sommarläger. Uppropets appell till folk både på landsbygden och i staden har fått särskilt stor genklang i Afrika.

Stafett för demokrati, miljö och rättvisa som arrangeras under april månad och organiseras av *Stad och land-nätverket*, *Offensiv folkbildning* och *Jordens Vänner* ansluter till samma tankar. Bland kraven ingår: Satsningar på att minska klyftorna behövs, inte en extrem militär upprustning.

I den svenska miljörörelsen fanns förståelsen av sambandet mellan Västs krigföring i globala Syd och vikten av att agera i klimatfrågan redan från första början. I samband med FN:s miljökonferens i Stockholm 1972 togs klimatfrågan upp på Folkets forum och USA:s miljömord i Vietnam kritiserades också öppet av Olof Palme. För att undvika kärnkraft och lösa klimatfrågan ville man satsa både på att bygga ett lågenergisamhälle och på stöd till befrielseströrelser i tredje världen.

Idag lyfter t.ex. Göran Greider fram att det handlar om mer än klimatet. Han talar om faran med artutrotningen när han beskriver "Den gröna jätten" som måste resa sig.

Tord Björk

Ordet är fritt

Denna debattartikel från *Fred underifrån* – en samling ryska och ukrainska vänsteraktivister – skrevs i december 2025. Den utmynnar i en skiss på hur en demokratisk fred skulle kunna se ut.

Därför kan Trump och Putin inte komma överens

De som förespråkar ett ”krig till seger” jämför ofta Trumps fredsplan med Münchenavtalet från 1938. Vid den tiden tvingade Storbritannien och Frankrike Tjeckoslovakien att avstå Sudetlandet till Hitler. Denna strategi slutade i ett misslyckande. I mars 1939 ockuperade Hitler resten av Tjeckoslovaekiens territorium.

Trump idag, liksom Chamberlain och Daladier då, sätter press på en allierad genom att kräva eftergifter åt en angripare och hota med att avbryta militärt bistånd. Parallellerna mellan Trumps diplomati och Münchendebaclet är många. Men de förklarar inte varför Putin fortfarande avvisar Trumps ”fredsplan”.

Bland de många fasetterna av den ukrainska krisen är det en som gör det praktiskt taget omöjligt att nå

en kompromiss, och som förvandlar konflikten till ett nollsummespel där den ena sidans seger innebär den andra sidans fullständiga nederlag. Det handlar om kampen för att bevara eller förstöra den amerikanska globala hegemonin. En rysk triumf skulle inte bara vara en hämnd för nederlaget i det kalla kriget, utan också innebära att gränser i framtiden skulle kunna ritas om överallt utan Washingtons samtycke.

Det var just denna utmaning av USA:s roll som Biden riktade in sig på när han anklagade Putin för att förstöra den "regelbaserade ordningen". Trump har ändrat "reglerna" för den amerikanska hegemonin: det är nu möjligt att bryta mot internationell rätt och erövra utländskt territorium, förutsatt att man får Washingtons godkännande. Europa förlorar, i sitt imperialistiska projekt, sin privilegierade status.

Men inte ens Trump kan erbjuda hela Ukraina till Putin utan att förstöra det amerikanska hegemonisystemet. Och Putin kan inte nöja sig med en "kompensation"

i form av ett fåtal regioner, vilket de facto skulle göra Ukraina till ett västerländskt protektorat. Det är inte bara hans imperialistiska ambitioner som hindrar honom från att göra det, utan också en cynisk pragmatism som är rotad i historien.

På 1990-talet ansåg USA Jeltsins Ryssland vara deras främsta partner i det postsovjetiska området. Ukraina sågs som en periferi. Amerikanerna fick Kiev att avstå från kärnvapen och stödde Ukrainas inträde i OSS. USA godkände avtalet som tillät den ryska Svartahavsflottan att vara stationerad på Krim.

Men i slutet av decenniet hade relationerna med Moskva försämrats. Amerikanskt kapital hindrades från att delta i Rysslands stora privatiseringsprogram, och Kreml kritiserade bombningarna av Jugoslavien.

År 2000 föreslog Rysslands president Putin Bill Clinton att Ryssland skulle gå med i Nato. Samtidigt rörde sig Moskva mot europeisk integration. Men det var just detta som oroade USA: Rysslands medlemskap i Europeiska

unionen och Nato skulle ha försvagat det amerikanska inflytandet. Putin försökte befästa sin personliga makt och fruktade västerländsk inblandning i rysk politik. Han var villig att erkänna Washingtons geopolitiska ledarskap, förutsatt att han fick en garanti för sin makt inom landet. Men detta stred mot logiken bakom amerikansk hegemoni.

För att återinföra Ryssland i den amerikanska politikens omloppsbanan använde George W. Bush-administrationen Ukraina. År 2004, i Kiev, under press från protester, kom den västvänlige presidenten Viktor Jusjtjenko till makten. Detta inspirerade den västvänliga ryska oppositionen och skrämde Putin: det var inte bara ett nederlag på den internationella scenen, utan också ett hot mot hans egen makt.

Idén om Ukraina som "anti-Ryssland", ett rent verktyg i Vita husets händer avsett att åstadkomma ett maktskifte i Moskva, började ta form i Kreml. Svaret var Putins "Münchental" 2007, där han attackerade den amerikanska hegemonin.

År 2012 kämpade Putin för att undertrycka protesterna i Moskva, men 2013–2014 inträffade ett andra Maidan i Kiev. Den relativt pro-ryske presidenten Viktor Janukovitj störtades av en gatu-"revolution" som stöddes av Washington. Den nya regimen krossade pro-ryska organisationer, begränsade det ryska språkets status och förklarade att avtalet som tillät Svartahavsflottan att stationeras på Krim inte skulle förnyas. I Kreml sågs dessa händelser som början på en avgörande strid, inte bara för Kiev, utan även för Moskva.

Med varje eskalering blev kopplingen mellan vad som hände i Ukraina och rysk inrikespolitik starkare. Putin annekterade Krim. Därefter skulle en förlust av halvön innebära Kremlregimens kollaps. Moskva skapade två separatistrepubliker i östra Ukraina, för att sätta press på ledarna i Kiev och blockera landets västerländska inriktning. Men de pro-västliga eliterna i Ukraina antog, med EU:s och USA:s välsignelse, en hård linje av konfrontation med Moskva. Minskavtalen som tvingades på Kiev saboterades med västvärldens tysta stöd, och de sista spåren av ryskt inflytande demonterades systematiskt.

En storskalig social explosion år 2020 var nära att störta Putins närmaste allierade, den vitryska presidenten Alexander Lukasjenkos regim. Endast Moskvas intervention tillät honom att behålla makten. Om en sådan kris skulle upprepas i Ryssland skulle konflikten med Ukraina kunna bli en avgörande faktor i Kremels öde. Putin bestämde sig för att slå till först.

Äventyret 2022 befäste kopplingen mellan utrikes- och inrikespolitik. Putin kommer bara att känna sig trygg med en seger och Ukrainas totala underkastelse. Då skulle västvärlden definitivt förlora sitt huvudsakliga verktyg för inflytande över Ryssland, och alla uppoffringar som landet gått med på skulle "rättfärdigas" av en historisk hämnd. Men detta kräver inget mindre än en demontering av den nuvarande ukrainska staten, institutionellt integrerad i det västerländska hegemonisystemet. Med ryskt diplomatiskt språk kallas detta att "eliminera grundorsakerna till konflikten".

Den kompromiss som Trump föreslår bär, i Putins ögon, på en katastrof. Att stoppa kriget vid frontlinjerna

skulle faktiskt lämna Ryssland med endast ett fåtal helt förstörda och avfolkade regioner. Inför kolossala förluster och ekonomiska svårigheter skulle detta snabbt framkalla missnöje, både inom eliten och inom befolkningen i allmänhet, inklusive miljonen före detta soldater. Och i Ukraina skulle den härskande klassen och en stor del av befolkningen vara besatta av att hämnas.

Dessutom är Kievs militära potential idag ojämförlig med den 2022. Putins gamla fobi – att Ukraina skulle kunna beröva honom makten under en intern kris – har tagit en mycket verklig form.

Brottandes med denna grundläggande motsägelse försöker Moskva och Washington desperat sälja varandra ett nederlag, i ett nollsummespel, under täckmantel av kompromisser. Trump skrämmer europeiska regeringar med sin villighet att erkänna en gränsförändring för att övertyga Putin att avstå från sina anspråk på hela Ukraina.

Kreml berömmar Trumps "fredsansträngningar" men försöker lägga till några extra detaljer som skulle förvandla kompromissen till en triumf.

För detta ändamål kräver rysk diplomati en minskning av de ukrainska väpnade styrkornas storlek, ett förbud mot utländska vapenleveranser och protester mot säkerhetsgarantier och effektiva militära allianser. Allt detta är avsett att göra Ukraina försvarslöst mot Moskvas växande krav och snabbt omvandla landet till en lojal satellit.

För det andra försöker Moskva att i villkoren för en vapenvila skriva in möjligheten av en politisk kris i Kiev. Det är just av detta skäl som de insisterar på att även ännu inte erövrade territorier ska avstås, på Zelenskys avgång och på kulturella förändringar som är oförenliga med den nationalistiska berättelsen om den nuvarande ukrainska staten (att ge ryska status som stats-språk, legalisera den rysk-ortodoxa kyrkan, etc). Politiskt kaos ska bidra till återupprättandet av en ukrainsk stat under Moskvas kontroll.

Problemet är att alla dessa manövrar är uppenbara, trots den långa flirten mellan de två presidenterna. Diplomatsk och retorisk konstfärdighet kan inte avskaffa den centrala motsättningen: Att bibehålla Washingtons kontroll över Ukraina är oförenligt med Putin-regimens överlevnad, och omvänt skulle Moskvas triumf innebära att Trumps imperialistiska projekt kollapsar.

Orsakerna till kriget i Europa var inskrivna i grunden för den världsordning som uppstod ur Sovjetunionens kollaps. Den nyliberala globaliseringen har skapat en oansvarig och odemokratisk oligarki i Ryssland, som har pressat ut landet för att utvinna råvaror, billig arbetskraft och finansiella resurser för att mata de omätliga marknaderna i rika nationer.

Samtidigt gjorde den västerländska hegemonin denna oligarki politiskt sårbar för utländsk inblandning. Som svar förlitade sig Kremels ledning på militarism och försökte säkra sin makt genom våld, både nationellt och internationellt. Men den västerländska hegemonin var inte bara den främsta drivkraften bakom krigsmaskinen; den provocerade också fram det nuvarande kriget, som är ett krig utan slut.

Det mål som den dåvarande Biden-administrationen

Folken kommer att att beseгра imperialismerna och förtrycket

Affisch från maj 1968 i Paris

och dess europeiska allierade satte upp – att tillfoga Ryssland ett strategiskt nederlag på slagfältet – har visat sig ouppnåeligt av två skäl.

För det första har den västerländska koalitionen misslyckats med att isolera Putins Ryssland. Rädslan hos Kina och andra länder i det globala syd för västerlandets diktat har hindrat detta. Handeln med dessa länder har gjort det möjligt för den ryska ekonomin att motstå trycket från sanktioner. Trump försöker för sin del att dra in Putin i sitt läger, i samband med en ännu hårdare rivalitet med Peking. Men detta mål är en illusion. Moskva är alltför starkt beroende av sin östra granne. År 2024 stod Kina för 35% av Rysslands utrikeshandel (244,8 miljarder dollar). BRICS-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika) stod tillsammans för hälften av Rysslands handel. Samtidigt har handeln med Europa, även utan inflationsjustering, krympt mer än sexfaldigt till en försumbar nivå.

För det andra har västlänternas önskan att tillfoga Ryssland ett strategiskt nederlag drivit ryssarna att samlas kring regeringen, vilket stärker Putin-regimen. Sanktioner riktade mot vanliga medborgare, indragningen av flygförbindelser, visumrestriktioner och retoriken om kollektivt ryskt ansvar – som används av vissa västerländska politiska ledare och många ryska liberala dissidenter i exil – ger ett idealiskt bränsle för Kremles propaganda.

Som chefen för online-mediet RT, Margarita Simonyan, (en nyckelfigur i Putins propaganda), sa: "Om vi lyckas förlora kommer Internationella domstolen i Haag

att, antingen symboliskt eller verkligen, nå ända till dörrvakten bakom Kremles murar.. Omfattningen av den katastrof som skulle drabba landet är omöjlig att föreställa sig."

Regeringen utnyttjar det kollektiva traumat från 1990-talet – en period av social omvälvning som i ryssarnas minne förknippas med Sovjetunionens nederlag i kalla kriget och införandet av "västerländska spelregler", det vill säga den nyliberala ordningen och amerikansk dominans.

Effekten av denna nationella samling försvagas dock gradvis. Enligt en undersökning från Levada Center sa 52% av de svarande i maj 2023 att de var redo att stödja en släkting som tog värvning i armén, men denna siffra har nu sjunkit till 30%. En omedelbar inledning av fredsförhandlingar stöds av dubbelt så många ryssar jämfört med de som stöder fortsatt krig. Enligt en undersökning av VTsIOM erkände 57% av de intervjuade ryssarna att de var trötta på kriget, och ytterligare 27% var "ganska" överens med detta påstående.

Krigströttheten återspeglas också i det ökande antalet desertörer från frontlinjerna. Under tre och ett halvt års krig har det förekommit 18 500 fällande domar för otillåten avvikelse från en militär enhet. Enligt mediebolaget Important Stories hade nästan 50 000 medlemmar av den ryska armén förklarats som desertörer redan i slutet av 2024.

Medan missnöjet med regimen före kriget var mer karakteristiskt för de övre skikten i samhället – främst medelklassen i de största städerna – är protesterna idag koncentrerade längst ner i den sociala pyramidens. Det rika Moskva, en gång den mest oppositionella staden i landet, har förvandlats till en bastion av lojalitet, medan de tidigare passiva provinserna uppvisar de högsta nivåerna av missnöje. Detta är knappast förvånande. Det är just de fattiga och arbetarklassen som betalar för kriget.

Den genomsnittliga profilen för en politisk fånge har förändrats dramatiskt (och deras antal har ökat åtta till tio gånger, även utan att räkna de tiotusentals desertörerna). Det analytiska centret R:Ryssland konstaterar:

”Motstånd mot regimen och sympati för detta motstånd kommer inte från den liberala miljön av ’progressiva stadsbor i megastäder’, utan från helt andra sociala skikt.”

Det är just de folkliga klasserna och arbetarklassen, varav hundratusentals är mobiliserade, som utgör det största hotet mot Putin-regimen. Men dessa människor har varken egna organisationer, mediekanalet eller politisk representation. Varken ryska oppositionsutvandrare eller västerländska politiska ledare vänder sig till dem. Ändå är grunden för en sådan dialog uppenbar: upprättandet av fred, vilket Putin-regimen inte kan tillhandahålla.

Det sjudande missnöjet kan bara omvandlas till aktiv handling om en kraft framträder som kan erbjuda det ryska folket fred över huvudet på en diktatur som sitter fast i kriget. Formeln för sådan fred måste baseras på folkens självbestämmande. Det handlar inte om uppenbart riggade ”folkomröstningar” som iscensätts under vapenhot av den ryska militäradministrationen, utan snarare en sammanhängande och djupgående demokratisering av postsovetiska samhällen på alla nivåer.

Nationsgränserna, statens organisation och grunden för kultur- och språkpolitiken måste definieras av de människor som bor i dessa territorier, inte av ledare och oligarker genom förhandlingar bakom kulisserna.

Militariseringen av västländerna kan inte stoppa Putins imperialism; tvärtom hotar den att förvandla europeiska och amerikanska samhällen till kopior av Putins diktatur.

Ett omedelbart fredsförslag, baserat på att avsäga sig hegemoniska ambitioner, militära block och inflytelsesfärer, skulle ha enorm moralisk tyngd. Det skulle få stöd från hundratusentals soldater och miljon-tals människor på hemmavfronten, både i Ryssland och Ukraina, såväl som i de länder utan vars stöd Putin inte kan fortsätta kriget.

En fred grundad på ett avvisande av imperialistisk hegemoni och de militära block som är ansvariga för de senaste decenniernas imperialistiska interventioner kommer att vara attraktiv för länderna i det globala syd.

Jean-Luc Mélenchon kallar detta ”ett förslag på altermondialistisk alliansfrihet”. Han har rätt. Världens öde kan inte avgöras utan deltagande av folken och regeringar som inte ingår i den inre kretsen av ”de utvalda”.

Skiljedom baserad på folkens likvärdiga deltagande utgör inte ett intrång i det ukrainska folkets suveränitet, eftersom det rör mänsklighetens kollektiva säkerhet. Men det innebär att man avvisar den förödmjukande rollen som en råvarukoloni och ett verktyg i ett geopolitiskt spel som påtvingats landet av den ukrainska härskande klassen – med dess institutionella stödjare, från råvaruavtalet som undertecknades med Trump till det nationalistiska projektet om statsbyggande baserat på monoetnicitet.

Om Kreml avvisar ett sådant förslag till demokratisk fred, kommer de varken ha allierade i det globala syd eller stöd inom landet. Som en produkt av den nyliberala världen blir Putins diktatur omöjlig i en värld av demokratiskt och jämlikt samarbete.

Det vore naivt och utopiskt att förvänta sig att de regeringar som nu har makten i Moskva eller i väst skulle föreslå ett så radikalt program för fred mellan folken. Fanan för demokratisk fred mellan folken kan bara hissas av krafter som konsekvent motsätter sig sina egna regeringar och deras imperialistiska ambitioner – krafter som kan genomföra en politik som bryter mot den nyliberala sociala och politiska ordningen.

Men för att detta ska ske behöver vänstern en djup och seriös debatt om strategin för kampen för fred. Denna debatt inleddes i oktober 2025 på det internationella antikrigsforumet i Paris. Hundratus delegater från antikrigs- och vänsterpartier från hela världen deltog. Vi, deltagarna i den rysk-ukrainska koalitionen ”Fred underifrån”, var också där.

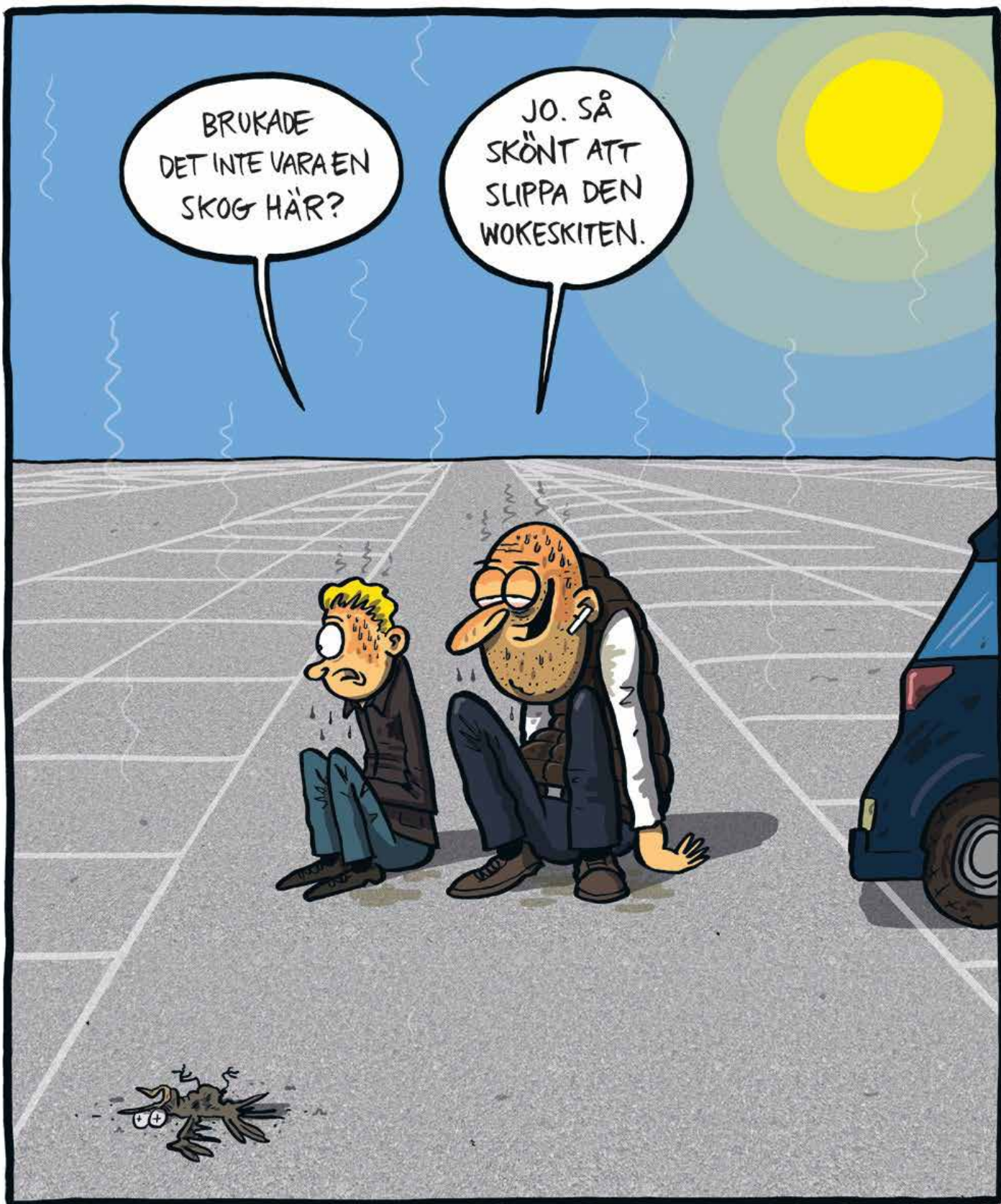
Vi är övertygade om att denna debatt måste fortsätta. Eftersom en seger för progressiva vänsterkrafter, både nationellt och globalt, är omöjlig utan en tydlig strategi för att få slut på kriget – ett krig som har blivit det centrala villkoret för att upprätthålla de nuvarande härskande klassernas dominans.

Fred underifrån

Tidigare publicerad på www.nejtillkrig.se

Delegationen från den ukrainsk-ryska föreningen *Fred underifrån* på fredsmötet i Paris i oktober 2025. Nu siktar de på att kunna fortsätta diskussionerna om vägen till fred på det möte som ska hållas i London i juni.

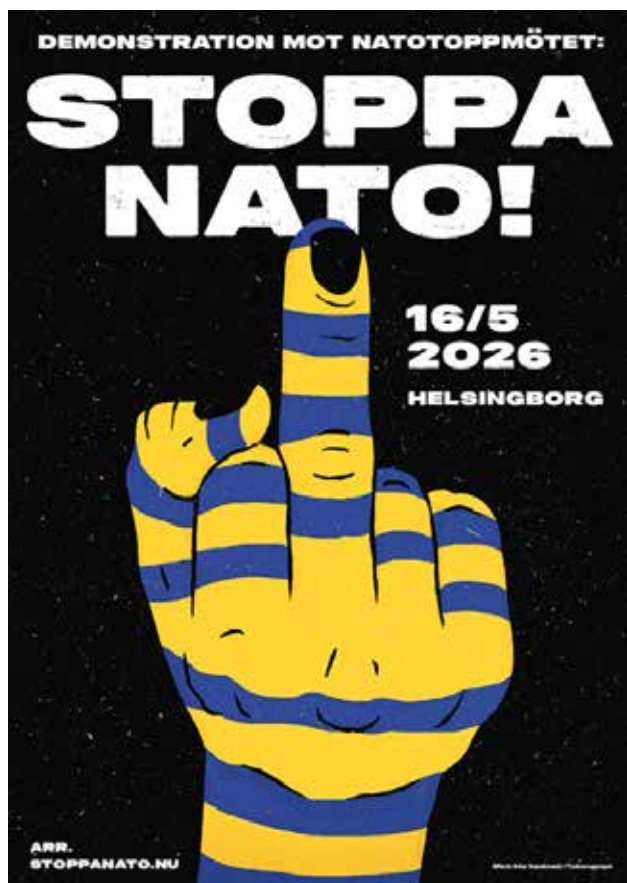
MAXG-25

Vi vägrar låta arbetsgivarna utse våra representanter!

- ▶ Vi har valt, och ska därför företrädas av Erik Helgeson!
- ▶ Nu behöver vi er hjälp för att se till att han kan fullfölja sitt fackliga uppdrag.

Swisha 123 132 19 59

Sverige står värd för Natos utrikesministermöte – Nato-motståndet kommer också till stan!

Stoppa Nato, vi vägrar er militarisering
Välfärd inte vapen
Nato ut ur Sverige, Sverige ut ur Nato

16 Maj
13:00
Helsingborg

Mer information på
<https://stoppanato.nu/>

**NO TO
NATO!
NO TO
WAR!**

Nej till det globala NATO – Ja till gemensam säkerhet

NATO är ett växande hinder för att uppnå världsfred. Det är inte längre en organisation som håller sig till Nordatlanten: det är världens största militärallians, med allierade och partner i Asien, Afrika och Latinamerika.

Efter det kalla kriget har NATO återuppfunnit sig själv som ett redskap för militär aktion, psykologisk krigföring, militära och politiska interventioner i hela världen och för tillgång till resurser och marknader.

NATO hävdar ofta att alliansen handlar å "det internationella samfundets" vägnar. Med sina partnerskap och gemensamma operationer bär det USA:s strategiska mål om global dominans. Förstärkt med militärbaser på alla

kontinenter kringgår NATO Förenta Nationerna och det internationella rättssystemet och påskyndar militariseringen, vilket leder till ständigt högre vapenutgifter och eldar på vapenkapplöpningar.

I juni 2025 kom de 32 Nato-medlemmarna överens om att öka sina militära utgifter till 5 % av BNP, trots att de redan står för 55 % av världens militära utgifter. Denna ökning ska finansiera en arbetsdelning: europeiska NATO-medlemmar fokuserar på Ryssland, medan USA koncentrerar sig på att hålla tillbaka Kina.

Vi accepterar inte denna farliga och smittsamma militarisering av våra samhällen och internationella relatio-

ner. Den kommer bara att leda till ökad instabilitet och spänning. Den underminerar FN-stadgan och den internationella rätten och leder till att samhällen utarmas och faller sönder.

NATO:s expansion österut har lett till ökad spänning och krig med Ryssland. Den globala expansionen av NATO:s intressesfär, dess konfliktinriktade policy gentemot Ryssland och Kina, och dess operationer "out of area" (i länder utanför NATO), är ett hot mot världsfreden. USA:s och NATO:s försök att omringa Kina – inklusive militariseringen av Sydkinesiska havet – har sporrat Beijings omfattande militära modernisering, och dess aggressiva anspråk på över 80–90 % av detta hav skapar nya och mycket allvarliga faror.

Vi har aldrig varit närmare ett tredje världskrig.

Det internationella rättssystemet – så svagt och ömtåligt – hotas på djupet av USA:s och dess allierades aggressiva maktpolitik och av Rysslands invasion av Ukraina. För att förverkliga vår vision av en fredlig värld förkastar vi militära svar på globala och regionala kriser. Vi vill ha ett internationellt politiskt system som baseras på idén om gemensam säkerhet. Vi rättar oss inte efter någon nation, vägrar att leva med kärnvapenterror och accepterar inga vapenkapplöpningar och brott mot grundläggande mänskliga rättigheter.

Vi måste minska de militära utgifterna och i stället rik-

ta resurser till att möta människors och naturens behov. Vi måste stänga alla utländska militärbaser. Vi motsätter oss alla militära strukturer, inklusive NATO:s falska *Kvinnor; Fred och Säkerhet-agenda*, som främjar militära interventioner. Vi måste demokratisera och avmilitarisera relationerna mellan människor och etablera nya former för fredligt samarbete, för att bygga en säkrare, mer hållbar och rättvis värld. Vi måste återinvestera i skapandet av förtroende, för att röja en väg till fredliga internationella relationer och samarbete.

NATO:s upplösning är ett viktigt steg i strävan efter fredliga internationella relationer. Medan vi arbetar mot detta mål måste vi ta oss an viktiga planetära utmaningar och ägna oss helhjärtat åt

Att kämpa mot den globala uppvärmningen

Att få igenom ett globalt förbud mot kärnvapen och följa nedrustningsavtal

Att bygga en rättvis internationell ekonomisk och demokratisk ordning och utrota fattigdomen

Att säkra global respekt för mänskliga rättigheter

Vi uppmanar alla folk att gå med i kampen mot det globala NATO, att bygga vår vision av fred, och att göra motstånd mot den farliga militariseringen av våra samhällen.

Nätverket Nej till krig – Nej till NATO

<https://www.no-to-nato.org/>

**UPPRUSTNING?
INTE I MITT NAMN!**

STOPPA KAPPRUSTNINGEN!

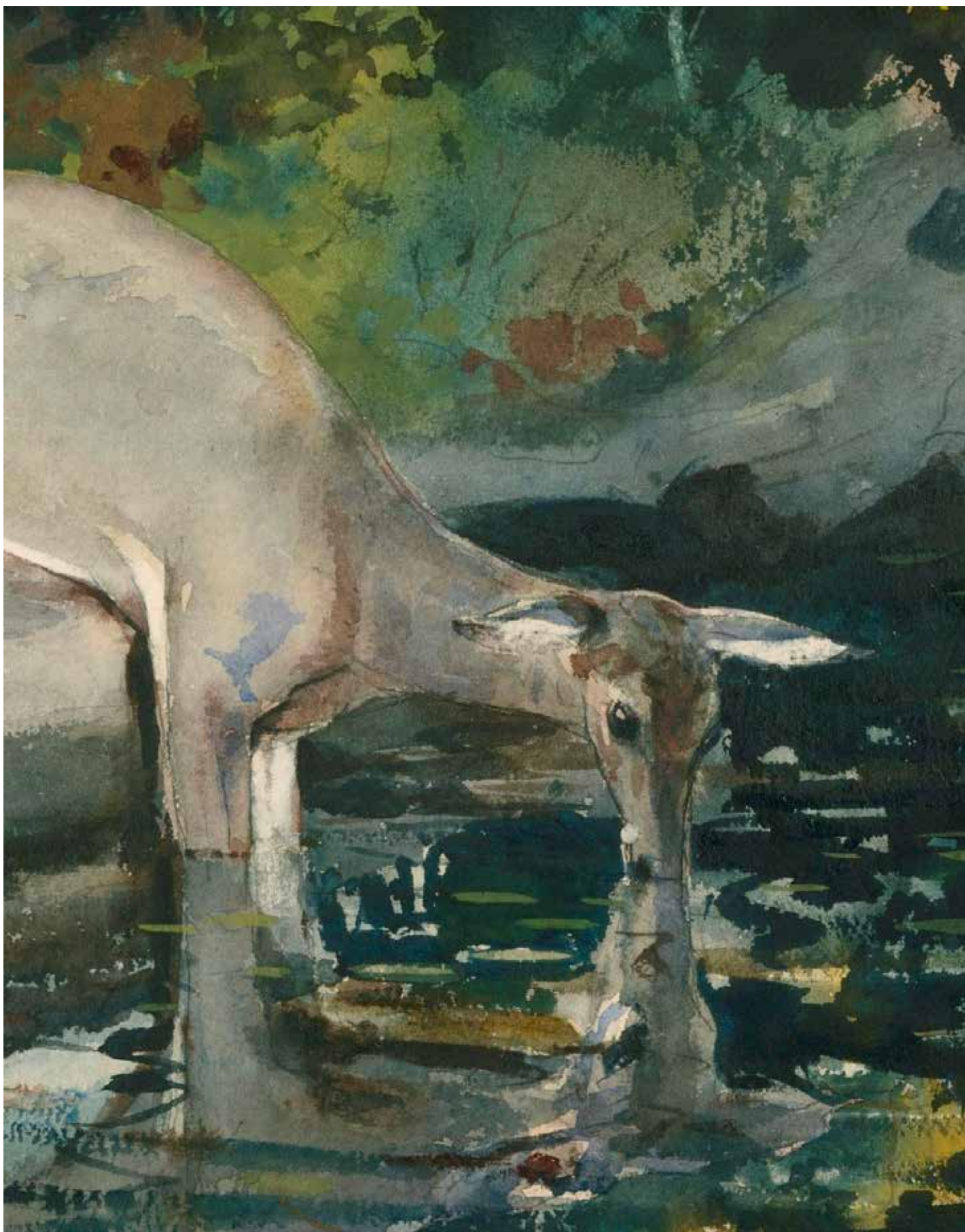
Vi vänder oss emot EU:s planer på att anslå ytterligare 800 miljarder euro till vapen • Det kommer att bli 800 stulna miljarder från social service, hälsa, utbildning, arbete, fredsbygge och internationellt samarbete för rättvis klimatomställning • Det kommer bara att gynna vapenproducenter i Europa, USA och på andra håll. Det kommer att göra krig mer troliga och framtiden mer osäker för alla! • Det kommer att skapa fler skulder, mer åtstramning, fler gränser • Det kommer att fördjupa rasism och öka klimatkrisen • Vi behöver inte mer

vapen, vi behöver inte förbereda oss för fler krig • Vad vi behöver är en helt annan plan: verklig, social, ekologisk och gemensam säkerhet för Europa och världen.

ANSLUT TILL DETTA UPPROP!

[HTTPS://STOPREARM.ORG/](https://stoprearm.org/)

Det går fort nu

Egentligen har det gjort det länge. Det är bara det att om det går fort med en viss sorts utveckling länge nog, så kommer vi till slut till en punkt där det har gått så fort att det som har varit på väg att hända faktiskt verkligen

har hänt. Så är det med Sveriges naturskogar. Utvecklingen när det gäller dessa skogar har gått så fort att de nu riskerar att försvinna helt. Den som inte tror på det kan gå in och läsa Skogsstyrelsens rapport. Eller läsa sammanfattningen på ageranu.se där det samlas in namn för att stoppa avverkningen av Sveriges sista naturskogar. <https://internationalen.se/naturskogar/>

Regeringen vill ha fria händer att tillåta utländska militära operationer på svenskt territorium

Regeringen vill ha fria händer att låta utländska styrkor operera militärt här i landet oavsett om Sverige är hotat eller inte. Den av regeringen eftersträlvade handlingsfriheten skulle allvarligt inskränka riksdagens kontroll över frågor som rör Sveriges involvering i militära operationer som kan leda till krig.

Regeringen föreslår att den ska få besluta att Nato, eller en stat som är medlem i Nato eller i EU, vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar får vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium och överlåta förvaltningsuppgifter till Nato eller den aktuella staten.

Det helt avgörande nya här är att det alls inte behöver handla om försvaret av Sverige. Det kan handla om Finland, Norge Island, Danmark, baltiska stater eller till och med USA och andra allierade stater.

Bestämmelsen är inte begränsad till lägen då det råder krig eller krigsfara utan den kan användas av regeringen för att låta till exempel USA att med Sverige som bas genomföra militära operationer även i fredstid, i gråzonslägen eller i kriser. Det kan komma att omfatta avskräckning och konfrontation, okontrollerad upptrappning, genomdrivande av egna politiska mål och direkt krigföring.

Om regeringen tillåter att allierade styrkor från svenskt territorium riktar stridshandlingar mot en motståndares styrkor medför det att Sverige blir part i en väpnad konflikt och deltar i krig.

Läs mer: <https://www.alliansfriheten.se/regeringen-vill-ha-fria-hander-att-tillata-utlandska-militara-operationer-pa-svenskt-territorium-och-gora-sverige-till-ett-uppmarschomrade-trots-att-landet-inte-ar-hotat/>

STÄLL OM!

FÖR FRED PÅ JORDEN OCH FRED MED JORDEN

Har du missat något av de tidigare numren
så kan du ladda ner från

<https://www.artisterforfred.se/st%C3%A4ll-om>

På gång 2026

Folk mot DCA samlar namn både digitalt och via arbete med listor på gator och torg. Klicka på länken så kommer du direkt till den digitala namninsamlingen: <https://www.mittskifte.org/petitions/inga-amerikanska-trupper-och-vapen-pa-svensk-mark>

Namninsamlingen Aldrig mer kärnvapen
<https://www.svenskafreds.se/vad-vi-gor/nedrustning/karnvapen/aldrig-mer-karnvapen/>

Rösta för eller emot torvbrytning. Olydig Folkomröstning är ett demokratiprojekt. Ett val i en sann demokratisk anda där vanliga människors röster får höras. En folkomröstning som lyfter frågan om torvindustrin och behovet av delaktighet i demokratiska beslut.

Du kan antingen rösta JA till torvbrytning eller NEJ till torvbrytning. <https://olydigfolkomrostning.se/>

Kampanj på Brommaplan, Stockholm: <https://klimatkalendern.nu/events/3896d9dc-1900-47bf-8bdd-01deb6d3a792>

För en human flyktingpolitik som är rättssäker, förutsägbar och medmänsklig. Kom med oss och kräv en human migrationspolitik! <https://www.mittskifte.org/petitions/for-en-human-migrationspolitik>

Stoppa förslaget om att omvandla permanenta uppehållstillstånd till tillfälliga. <https://www.mittskifte.org/petitions/stoppa-forslaget-om-att-omvandla-permanenta-uppehallstillstand-till-tillfalliga>

Stoppa tonårsdeportationerna <https://www.mittskifte.org/petitions/stoppa-tonarsdeportationerna>

Civil Rights Defenders kampanj *Vi vägrar vandelskravet* <https://crd.org/sv/vandel/>

Upphäv EU:s associationsavtal med Israel!
<https://www.palestinagrupperna.se/2026/02/16/mot-en-miljon-underskrifter-hav-associationsavtalet/>

Turné under våren 2026

"Om freden kommer"

- en konsert om hopp i en utmanande tid

Vi lever i en tid med upprustning, hot, klimatkris och ökade spänningar. Vart är vi på väg? Vågar vi tro på framtiden? Konserten syftar till att väcka tankar, hopp och inspiration till konstruktiv handling.

Peter Elmberg planerar en soloturné från Skåne, utmed västkusten mot Göteborg. Vidare mot Dalsland, Värmland och Dalarna. Därefter ner mot Stockholm, Västergötland, Småland och Blekinge.

Om du vill arrangera en enklare vardagsrumskonsert eller ett större event är du välkommen att maila till mail@peterelmberg.se
<https://peterelmberg.se/musik-f%C3%B6r-fred>

20–21 mars Kristen miljökonferens i Fiskebäck. Läs mer i länken. Arrangeras av Grön kyrka,

A Rocha, God jord och Bilda. <https://www.bilda.nu/arr/1274168/helig-mark-heligt-liv-en-kristen-miljokonferens-928544/>

24 mars Fredsrörelsen i Kungälv har öppet medlemsmöte i Mimers Hus, Trollhättevägen. Stefan Edmans film om fredskämpen Evert Svensson visas.

26 mars Kallt krig eller fredlig samexistens
Vad kan Sverige göra idag? Fredsaktivisten och folkbildaren Tomas Magnusson talar i Ellösparken på Orust. Arrangör: Fredsrörelsen på Orust.

27 mars Göteborgskravallerna – som om en annan värld var möjlig. Premiär på Göteborgs stadsteater. <https://stadsteatern.goteborg.se/pa-scen/2025-2026/goteborgskravallerna>

8–16 april Stafett för demokrati, miljö och rättvisa För en snabb och rättvis klimatomställning, satsa på järnväg, ett hållbart skogsbruk och hållbar matproduktion i hela landet • En del av vinsterna från gruvor, vind- och vattenkraft ska stanna i närområdet. En fungerande grön omställning kräver statliga satsningar på bostadsbyggande och infrastruktur • Kraftig ökning av ekonomiska resurser för sjukvård och skola. En fungerande lokal service är också en del i en grön omställning. Stopp för privatiseringar – de bidrar också till centralisering • Ekonomiska, sociala och regionala klyftor bryter ner tilltron till samhället. Satsningar på att minska klyftorna behövs, inte en extrem militär upprustning • Försvara demokratin och de mänskliga rättigheterna. Satsa på folkbildning i hela landet: **Kiruna** 8/4 (fm, kväll) Nattågsaktion, gruvfrågan. **Luleå** 9/4 (kväll) Rättvis klimatomställning. **Umeå** 10/4 m, kväll) Torgmöte och AW. **Östersund** 11/4 (em) Naturens rättigheter, gruvfrågan, migration. **Strömsund** 12/4 Uranbrytning. **Sollefteå** 13/4 (em, kväll) Demokrati och välfärd. **Malmö** 7/4 eller 17/4 (kväll) Mat och demokrati. Manifestation mot utvisningarna. **Jönköping** 11/4(em) och **Sunne** 11/4 (em) Den hotade demokratin utifrån ett lokalt perspektiv + matfrågan. **Dalarna** 13/4. **Gävle** 14/4 (em, kväll) Folkhögskola och demokrati (kl 13–15), **Klimat / mat / självförsörjning** (kväll). **Uppsala / Gottsunda** 15/4 (kl 9–11) Demokrati och folkbildning. **Stockholm** 15/4 (kl 13–16) Politikerhearing. (Kl 18 möte på Solidaritetshuset.) **Stockholm** 16/4 (kl 17–20) **Klimatmarsch**. Initiativtagare: Stad och Land Nätverket, Föreningen Offensiv Folkbildning, Jordens Vänner.

14 april Fred, försvar, framtid Inför att det första NATO-mötet hålls på svensk mark i Helsingborg, bjuder vi in stadens gymnasieelever till ett ungdomstoppmöte om fred, försvar och framtid. Aktivitetshuset Tryckeriet, Helsingborg, klockan 9.00–15.00 (inklusive lunch på plats). <https://helsingborg.se/kommun-och-politik/europa-direkt-skane-nordvast/fred-forsvar-framtid-ett-toppmote-for-unga/>

Folk i rörelse 1 maj

**INTERNATIONELL SOLIDARITET
VI HAR BARA EN PLANET!**

**INTE EN KVINNA, INTE EN MAN
INTE EN KRONA TILL KRIG!**

**VARKEN PUTIN ELLER TRUMP
FRIHET GENOM FREDLIG KAMP!**

På gång 2026

16 april Klimatval 2026 - klimatmarsch i centrala Stockholm under parollen *Lyssna på forskarna - minska utsläppen nu!* Samling kl 17 på Odenplan.

17 april Böndernas internationella kampdag

25 april Ett credo för mänskliga rättigheter
Sprakateatern, Salagatan 24 (bredvid Vaksala torg) i Uppsala. <https://kulturbiljetter.se/evenemang/8605/tidlösa-sanger-for-var-tid/>

27 april Samtal om det offentliga samtalet
Bacchi Syre – Kafé & Restaurang, Södra Dryckesgränd, Stockholm, kl 17:30.

1 maj Manifestationer internationellt, för välfärd – inte vapen

7–9 maj Demokratidagarna. Demokratins tillstånd - civilsamhället, engagemanget och barns rätt - Globala och lokala perspektiv. Tensta Träff, Järva, Stockholm. Vi diskuterar vad demokrati betyder i praktiken och hur den kan stå stark när auktoritära krafter och kränkningar av mänskliga rättigheter ökar.

9–10 maj Svenska freds kongress i Gävle

12 maj Möte med Gudrun Schyman
Kaliforniegatan 3 i Helsingborg, kl 18. Arrangör: Nej till Nato Helsingborg, Svenska Freds Landskrona, Enhetsgruppen.

16 Maj Sverige står värd för Natos utrikesministermöte – Nato-motståndet kommer också till stan!
13:00 Helsingborg. Mer information på <https://stoppanato.nu/>

18 maj Möte med Birger Schlaug
Drottninghög bibliotek i Helsingborg, kl 19.
Arrangör: Nej till Nato Helsingborg, Svenska Freds Landskrona, Enhetsgruppen.

22 maj Vandrande skog Götaplatsen, Göteborg kl 16:30–18:00. På Internationella dagen för biologisk mångfald hyllar vi skogen, djuren och insekterna med en färgsprakande parad genom staden.
<https://klimatkalendern.nu/events/cb0fb759-aa79-415b-b5d1-3603d70839a7>
<https://www.un.org/en/observances/biological-diversity-day>

24 maj Visst finns det hopp Peter Mellvé, föredrag kl 13 i samband med kyrkkaffet i Domkyrkoforum i Lund. Några tankar om klimat- och miljösituationen, hållbar klimatkompensation och klimatneutralt byggande.

3 juni Domkyrkoforum i Lund kl 19:15. Martin Berntson om Franciskus, som avled den 3 oktober 1226. Han har kallats Guds däre, alltid aktuell och relevant. Han är älskad som djurens och naturens beskyddare, en symbol för fred, tolerans och religionsdialog.

5 juni Världsmiljödagen

13 juni Ett credo för mänskliga rättigheter
Sprakateatern, Salagatan 24 (bredvid Vaksala torg) i Uppsala. <https://kulturbiljetter.se/evenemang/8605/tidlösa-sanger-for-var-tid/>

Slutet av juli Musikfest för Fred och Frihet
Agetorps lada, Degeberga, Artister för fred Skåne.

4–9 augusti Hopp & Motstånd Retreat om ickevåld och ingripande i vardagen Utifrån Gandhi och Martin Luther King tränar vi civil olydnad, fredskultur och skapar den värld vi vill ha. Dessutom bad, semester, grill och berättarkvällar. Välkommen, du också till Lysestrands kursgård vid Gullmarns strand nära Lysekil. Mer info: hoppochmotstand.net eller maila hoppochmotstand@gmail.com eller ring 073-930 44 52.

8–9 augusti Österlens Fredsfestival För fred på Jorden och fred med Jorden i Simrishamn. Save the date. Mer information kommer.

14–16 augusti Nationell Open Space För Demokrati på Gullbrannagården i Halmstad – samtala, lyssna och utforska olika möjligheter och utmaningar tillsammans med andra människor i en genuint demokratisk miljö. Ta med dig dina frågor och ett engagemang att samskapa med andra. Den sista dagen bestämmer vi våra nästa steg. <https://openspaceconsulting.com/14-16-aug-open-space-for-demokrati/>

22 augusti 24-timmars manifestation
Spara datumen och ställ in er på att ansluta i Stockholm för en nationell 24 timmars manifestation inför valet. Mer information kommer. Arrangörer: Rebellmammorna Sverige och Rebellpapporna Sverige.

22 augusti–4 september Folkfester för fred och klimat i hela landet – och en stor gala i Partille Arena, Göteborg. <https://www.svenskafreds.se/engagera-dig/lokala-grupper/folk-fest-for-fred/>

<http://www.folkfestfredklimat.se/>

29 augusti Fredsfestival, Lunds stadspark.
Arrangör: Svenska Freds Skåne, Artister för Fred Skåne, Kvinnor för Fred Skåne, MultiKULTur Skåne och Lunds Fredskommitté

Fred & Klimaträttvisa!

Kom med och bygg en rörelse för fred på jorden och fred med jorden. Nu måste vi samlas lokalt, nationellt och internationellt för eldupphör och fredsförhandlingar i alla krig, för konkreta lösningar på klimatnödläget och för rättvis fördelning av resurser.

Militariseringen både i Sverige och över hela världen slukar enorma resurser som behövs för att lösa klimatkrisen och andra stora problem i vår tid. Att fortsätta skövla och utnyttja naturtillgångarna som om de var oändliga gör planeten obeboelig. Själva livet är hotat.

Vi kan inte fortsätta leva som om det finns fyra jordklot. Energianvändningen måste minska kraftigt, både genom energisnål teknik och ett energisnålt levnadssätt. Vi måste ha ett resursbevarande samhälle och då krävs en genomgripande förändring av det ekonomiska systemet och hela samhället - en förändring som gynnar både dem som bor på landsbygd och i stad, folk som arbetar i jordbruk, skogsbruk, industri och servicenäringar.

Krig innebär att människor dödas, skadas och traumatiseras. Människor drivs på flykt. Bostäder, gemensamma byggnader och infrastruktur förstörs. Miljön skadas av föroreningar, minor och bomber.

Krig leder till militär upprustning, de skapar fiendebilder och bygger murar mellan människor.

Vi behöver bygga broar för att leva tillsammans och kunna arbeta för att lösa klimatkrisen. Vi måste skapa ett gott liv för jordens befolkning. Vi måste samarbeta för att trygga matförsörjningen och spara på våra tillgångar. Vi vill att miljarderna för militär upprustning i stället satsas på klimat, skola, vård och omsorg.

Vi uppmanar enskilda och organisationer att komma med och skapa en folkrörelse för fred och rättvisa.

**Fred och klimaträttvisa nu!
Nedrustning - för miljö och välfärd!
För en rättvis värld!**

Arbetsgruppen för fred och rättvis klimatomställning stockholm@svenskafreds.se
Jordens vänner/fredsutskottet, Artister för fred och Fridays for future/Lund
slowclimate@gmail.com var de första undertecknarna av detta uppprop. Nu är
listan på grupper som anslutit sig lång och det tillkommer nya - i flera länder.
Se <https://actionnetwork.org/forms/endorsingpcj/> (läs koden här bredvid)

FRED på & med JORDEN